

FELVIDÉKI MAGYAROK

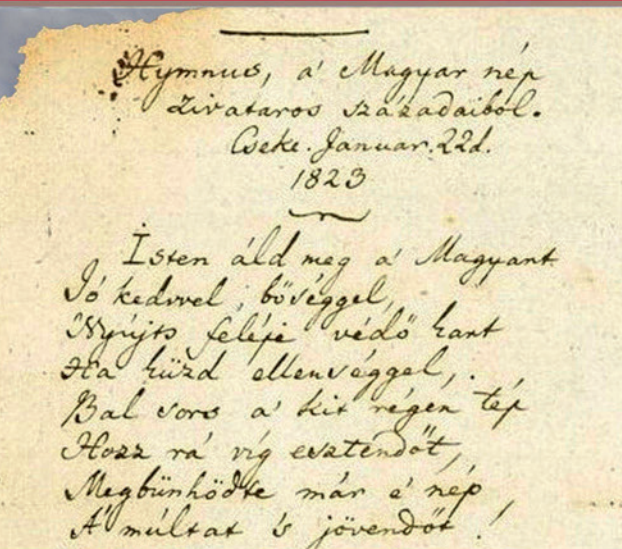
JELLEN – LÉT

2019 / I.

Elektronikus folyóirat

Készítette a Szövetség a Közös Célokért a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával

Kiemelt témánk: a Himnuszunk védelmében

További témáink: Köztársaságielnök-választás, 2019
Európai parlamenti választások / Múltidéző: Március idusa
Elkezdődött Esterházy János boldoggá avatási eljárása
Kegyelet / Húsvét: Teremtsd tovább a világot!

ISTEN, ÁLDD MEG A MAGYART!

Idei első lapszámunk húsvétkor jelenik meg, egy olyan időszakban, amikor a Feltámadás ünnepére várva egyik legnagyobb nemzeti kincsünk, a Himnuszunk is veszélybe került a Felvidéken.

Óriás felháborodás fogadta a szlovák parlament azon törvényét, amely korlátozza a magyar Himnusz éneklését a Felvidéken, főleg annak ismeretében, hogy magyar választópolgárok szavazataival mandátumot szerzett képviselők is támogatták azt. Ezzel kapcsolatban több mint tíz hírt, véleményt szemlélztünk, a végére Duray Miklós „Állami és/vagy nemzeti jelképek?” c. terjedelmes, sok mindenre kiterjedő írását.

Kárpát-medencei kitekintőnkben emlékeztetünk arra, hogy erdélyi és kárpátaljai nemzettársaink is ádáz küzdelmet vívnak a létükért.

A belföldi történések közül visszatekintünk a köztársaságielnök-választás eredményeire. A Kegyelet rovatunkban.

Van esély a jobb időkre. Májusban új európai parlamenti képviselőket választunk. Bemutatjuk a Magyar Közösség Pártja listáját, megszólaltattuk a lista elején álló két jelöltet. Újabb előrelépések is történhetnek az európai őshonos kisebbségek jogi helyzetének rendezésében.

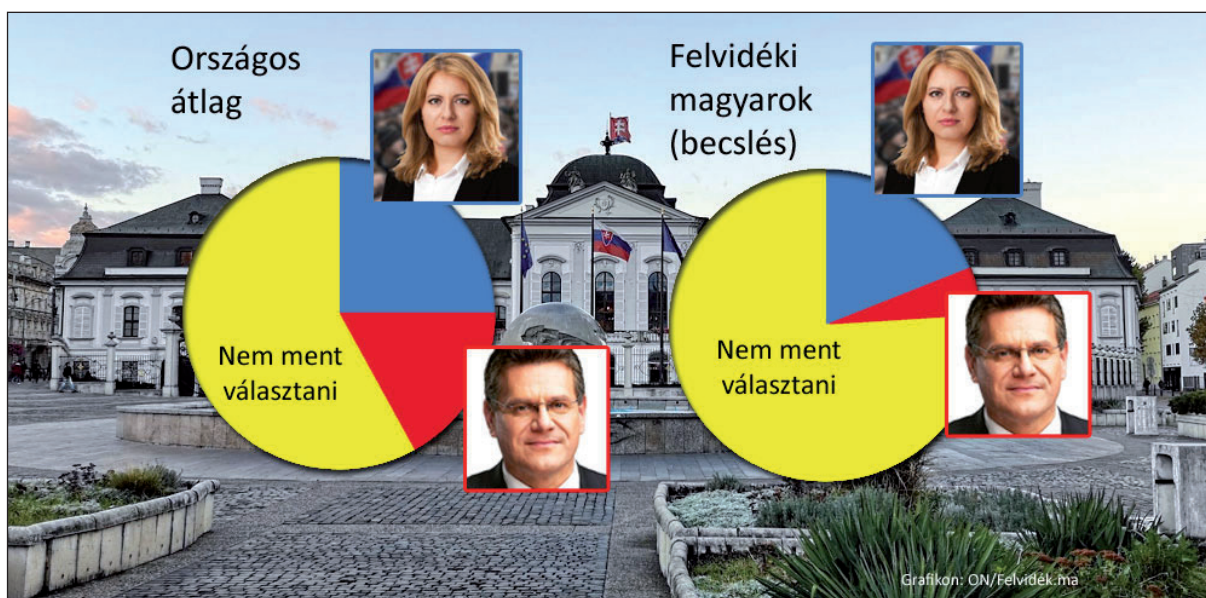
A Kegyelet rovatunkban Keszegeh Istvánra, Reicher Gellétre és Hámos László életműve előtt hajtunk fejet.

Mártírunk, Esterházy János állandó „visszatérője” folyóiratunknak. Szlovákia a mai napig nem szolgáltatott neki igazságot, ellenben elkezdődött Esterházy boldoggá avatási eljárása.

Március 15-i nemzeti ünnepünkre a hadtörténész szemével tekintünk vissza.

A Húsvét üzenetére Csáky Pál Teremtsd tovább a világot! c. írása mutat rá. Elektronikus folyóiratunk a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával jelent meg. Olvasóinknak kellemes időtöltést, és áldott húsvétot kívánunk.

A szerkesztők

ÁLLAMFŐVÁLASZTÁS – magyar rekordokkal

Hogyan szavaztak a felvidéki magyarok a köztársaságielnök-választás második fordulójában, 2019. március 30-án? Akik elmentek, óriási többségben voksoltak Zuzana Čaputovára, ugyanakkor a magyarok által lakott régiókban jóval kisebb volt a választási részvétel az országos átlagnál.

A győztes **Zuzana Čaputová** több magyar rekordot is „elkönyvelhet”: a magyarok által többségben lakott Dunaszerdahelyi járásban aratta a legnagyobb győzelmet, a települések közül ugyancsak a magyar többségű községekben tarolt leginkább. Emellett a legalacsonyabb választási részvételt is a magyar többségű Komáromi járásban jegyezték, ugyanakkor Čaputová itt is elsöprő győzelmet aratott.

A köztársasági elnökválasztás végeredménye:

Szlovákia 4 419 883 választópolgárából 1 847 417-en éltek választási jogukkal, ami 41,79% országos részvételi arányt jelent. Zuzana Čaputová 1 056 582 szavazatot kapott (58,40%), míg Maroš Šefčovičra 752 403-an szavaztak (41,59 %). Azaz, a győztes Čaputová az összes választópolgár (köztük azok is, akik nem mentek választani) szavazatainak 24,4%-át kapta, Šefčovič pedig 17,4%-át.

A magyarok által lakott járások eredményei

A 18 magyarok által lakott régió (16 járás és két nagyváros) közül Čaputová csak a keleti országrészben található két járásban (a Töketeremesi és Nagymihályi járások) nem győzött, ám ezekben sem a magyarokon múltott a győzelme (erre a magyar többségű településeknél mutatunk rá). Négy járásban a 30%-ot sem érte el a választási részvétel, négyben pedig az országos átlag feletti volt.

Íme, a számszerű eredmények

Régió	részvétel	Čaputová	Šefcovič
Pozsonyi járások	56,07%	74,61%	25,38%
Szenci járás	54,26%	75,26%	24,73%
Dunaszerdahelyi j.	30,55%	83,94%	16,05%
Galántai j.	37,22%	68,25%	31,74%
Komáromi j.	24,44%	72,94%	27,05%
Lévai j.	37,27%	61,56%	38,43%
Nyitrai j.	44,12%	56,70%	43,29%
Érsekújvári j.	35,12%	59,76%	40,23%
Vágsellyei j.	36,02%	70,96%	29,03%
Nagykürtösi j.	32,20%	52,61	47,38%
Losonci j.	31,21%	59,55%	40,44%
Rimaszombati j.	26,77%	57,18%	42,81%
Nagyrőcei j.	27,52%	53,42%	46,57%
Rozsnyói j.	30,92%	64,65%	35,34%
Kassai járások	42,76%	67,63%	32,36%
Kassa-környéki j.	37,79%	61,93%	38,06%
Nagymihályi j.	32,37%	42,33%	57,66%
Tőketerebesi j.	27,62%	49,45%	50,54%

Čaputová totális győzelmei – szinte csak magyar településeken

Szlovákia mintegy 3000 települése közül Čaputová 16-ban aratott totális, 90% fölötti győzelmet, közülük 15 magyarok által lakott település, 9 fekszik a Csallóközben. A legnagyobb győzelme viszont a Rimaszombati járásban lévő településen született. Íme a lista: Cakó (Rimaszombati járás): 97,50%; Velkenye (Rimaszombati járás): 95,45%; Alsólánc (Kassa-környéki j.): 93,24%; Berdárka (Rozsnyói járás): 93,10%; Baka (Dunaszerdahelyi járás): 92,51%; Sajókeszi (Rimaszombati járás): 92,45%; Nemesradnót (Rimaszombati járás): 92,18%; Királyrév (Galántai járás): 91,77%; Gömörmihályfalva (Rimaszombati járás): 91,30%; Csiliznyárad (Dunaszerdahelyi járás): 91,19%; Felsővámos (Dunaszerdahelyi járás): 90,90%; Padány (Dunaszerdahelyi járás): 90,74%; Diósförgepatony (Dunaszerdahelyi járás): 90,62%; Pozsonycsákány (Dunaszerdahelyi járás): 90,59%; Pozsonyeperjes (Dunaszerdahelyi járás): 90,40%; Béke (Dunaszerdahelyi járás): 90,05%

A magyar többségű felvidéki városok és nagyközségek eredményei:

Szlovákiában tizenhat olyan 4000 lakos feletti település van, melyekben a magyarok többségben élnek, mégpedig: Bős, Nagymegyér, Dunaszerdahely, Somorja (Dunaszerdahelyi járás), Nagyfödemes (Galántai járás), Gúta, Komárom, Naszvad (Komáromi járás), Tardoskedd, Udvard, Párkány (Érsekújvári járás), Ipolyság (Lévai járás), Tornalja (Nagyrőcei járás), Fülek (Losonci járás), Királyhelmece (Tőketerebesi járás) és Nagykapos (Nagymihályi járás). Ezen 16

településen a 2011-es népszámlálási adatok alapján 106 522 magyar él, azaz a felvidéki magyarság mintegy 23 százaléka. Vegyük sorra őket:

- Bős** (5 361 lakos, 4 711 magyar): a 4 428 választópolgárból 1 113 választott (25,13%)
 1. Zuzana Čaputová: 879 (81,76%)   2. Maroš Šefčovič: 196 (18,23%)
- Nagymegyer** (8 859 lakos, 6 696 magyar): a 7 084 választópolgárból 1 426 választott (20,12%)
 1. Zuzana Čaputová: 1 101 (78,14%)   2. Maroš Šefčovič: 308 (21,85%)
- Dunaszerdahely** (22 477 lakos, 16 752 magyar): a 19 279 választóból 5 827 választott (30,22%)
 1. Zuzana Čaputová: 4 938 (85,69%)   2. Maroš Šefčovič: 824 (14,30%)
- Somorja** (12 726 lakos, 7 309 magyar): a 10 873 választópolgárból 4 526 választott (41,62%)
 1. Zuzana Čaputová: 3 754 (84,11%)   2. Maroš Šefčovič: 709 (15,88%)
- Nagyfödém** (4 330 lakos, 2 757 magyar): 3 763 választópolgárból 1 425 választott (37,86%)
 1. Zuzana Čaputová: 1 174 (83,14%)   2. Maroš Šefčovič: 238 (16,85%)
- Gúta** (10 696 lakos, 8 201 magyar): a 8 757 választópolgárból 1 870 választott (21,35%)
 1. Zuzana Čaputová: 1 502 (81,67%)   2. Maroš Šefčovič: 337 (18,32%)
- Komárom** (34 349 lakos, 18 506 magyar): a 28 121 választópolgárból 8 009 választott (28,48%)
 1. Zuzana Čaputová: 5 719 (72,44%)   2. Maroš Šefčovič: 2 175 (27,55%)
- Naszvad** (5 068 lakos, 2 717 magyar): a 4 057 választópolgárból 955 választott (23,53%)
 1. Zuzana Čaputová: 747 (78,88%)   2. Maroš Šefčovič: 200 (21,11%)
- Tardoskedd** (5 188 lakos, 3 234 magyar): a 4 325 választópolgárból 1 202 választott (27,79%)
 1. Zuzana Čaputová: 936 (78,39%)   2. Maroš Šefčovič: 258 (21,60%)
- Udvard** (5 164 lakos, 3 208 magyar): a 4 155 választópolgárból 1 226 választott (29,50%)
 1. Zuzana Čaputová: 974 (80,42%)   2. Maroš Šefčovič: 237 (19,57%)
- Párkány** (10 919 lakos, 6 624 magyar): a 8 579 választópolgárból 2 612 választott (30,44%)
 1. Zuzana Čaputová: 1 841 (71,16%)   2. Maroš Šefčovič: 746 (28,83%)
- Ipolyság** (7 624 lakos, 4 410 magyar): a 6 104 választópolgárból 1 652 választott (27,06%)
 1. Zuzana Čaputová: 1 168 (71,70%)   2. Maroš Šefčovič: 461 (28,29%)
- Tornalja** (7 509 lakos, 4 331 magyar): a 5 770 választópolgárból 1 332 választott (23,08%)
 1. Zuzana Čaputová: 885 (67,60%)   2. Maroš Šefčovič: 424 (32,39%)
- Füle** (10 817 lakos, 5 792 magyar): 7 877 választópolgárból 1 603 választott (20,35%)
 1. Zuzana Čaputová: 1 123 (71,03%)   2. Maroš Šefčovič: 458 (28,96%)
- Királyhelme** (7 698 lakos, 5 670 magyar): a 6 085 választópolgárból 1 081 választott (17,76%)
 1. Zuzana Čaputová: 788 (74,12%)   2. Maroš Šefčovič: 275 (25,87%)
- Nagykapos** (9 406 lakos, 5 604 magyar): a A 7 356 választópolgárból 1 471 választott (19,99%)
 1. Zuzana Čaputová: 948 (65,56%)   2. Maroš Šefčovič: 498 (34,43%)

Ezek a településeken – kivétel nélkül – Zuzana Čaputová mindenütt fölényesen győzött. Ezek a számok azt sejtetik, hogy a felvidéki magyarság az országos átlagnál mintegy egyharmaddal alacsonyabb részvételt mutatott (25% körül), de ugyanakkor az országos átlagnál legalább egyharmaddal nagyobb arányban voksolt Čaputovára (80%-körüli). Pontosabb becslésre a több mint 500 magyarok által lakott település adatainak vizsgálatával juthatunk...

VISSZATEKINTÉS AZ ELSŐ FORDULÓRA:

Bugár nagyot vesztett – és nem csak Bárdossal szemben

A szlovákiai államfőválasztás első fordulójában Bugár Béla, a Most-Híd elnöke a 2. fordulót tűzte ki célul, végül Bárdos Gyula (MKP) öt évvel korábbi eredményétől is messze elmaradt.

Az első fordulót 2019. március 16-án tartották, ez a következő eredménnyel zárult

1. Zuzana Čaputová: 870 415 szavazat – 40,57%

2. Maroš Šefčovič: 400 379 szavazat – 18,66%

—

3. Štefan Harabin: 307 823 14,34%

4. Marian Kotleba: 222 935 10,39%

5. František Mikloško: 122 916 5,72%

6. Bugár Béla: 66 667 – 3,10%

7. Milan Krajniak: 59 464 – 2,77%

8. Eduard Chmelár: 58 965 – 2,74%

9. Martin Daňo: 11 146 – 0,51%

10. Róbert Švec 6 567 – 0,30%

11. Juraj Zábajník 6 219 – 0,28

12. Ivan Zuzula: 3 807 – 0,17

13. Bohumila Tauchmannová: 3 535 – 0,16%

Mint ismeretes, Menyhárt József és Robert Mistrík korábban visszaléptek, az előbbi Mistrík javára, aki később ugyanezt tette Čaputovát támogatva. A választóhelyiségekben tájékoztattak visszalépésükről, a szavazófülkékben is ki volt helyezve az erről szóló információ, mégis voltak, akik őket karikázták. Menyhárt Józsefet 1208-an, Robert Mistríket 3318-an...

Bárdos Gyula öt évvel ezelőtt 5%-os célt tűzött ki maga elé, és a célt úgy teljesítette, hogy az 5. helyen végzett. Bugár Béla ennél sokkal nagyobbat „álmodott”. Végül több mint 30 ezer szavazattal kevesebbet „gyűjtött”, mint Bárdos Gyula öt évvel ezelőtt.

Az eredmény: Bugár Béla 66 667 szavazatot kapott, ez 333 712 szavazattal kevesebb, mint a

második helyezett Maroš Šefčovičé, és 30 368 szavazattal kevesebb, mint Bárdos Gyuláé 2014-ben. Bugár ráadásul csak a 6. lett, és százalékos eredménye is jóval Bárdos Gyuláétól. A Most-Híd elnöke 3,1%-ot kapott, Bárdosnak öt éve 5,1%-ot.

Bugár ezt az eredményt úgy érte el, hogy transzparens számlájára 403 200 euró érkezett!

Bugár szempontjából még rosszabb az összevetés, ha csak a magyarok által lakott régiók eredményeit nézzük. Ezen a területen alig szerezte meg Bárdos 2014-es szavazatainak a felét.

Alábbi táblázatunk a felvidéki magyarok által lakott járások eredményét mutatja:

Járások	Bugár Béla - 2019		Bárdos Gyula - 2014	
Pozsony	2 335	1,0%	1 853	0,9%
Szenc	1 332	3,2%	2 452	7,8%
Dunaszerdahely	8 677	25,3%	19 146	51,5%
Galánta	3 594	10,5%	7411	23,4%
Komárom	5 159	22,0%	14776	50,1%
Érsekújvár	5 231	11,0%	11180	23,8%
Vágsellye	1 572	9,0%	3455	20,5%
Léva	3 384	8,3%	6428	16,7%
Nyitra	1 899	2,7%	1839	3,1%
Nagykürtös	1 516	10,8%	2804	20,9%
Losonc	1 613	7,6%	3112	15,3%
Rimaszombat	3 539	16,5%	5183	24,2%
Nagyőrce	917	8,8%	1384	14,2%
Rozsnyó	1 648	9,2%	3112	17,7%
Kassa	1 411	1,5%	1418	1,7%
Kassa-környék	1 970	4,8%	3164	8,8%
Nagymihály	2 004	6,2%	2301	7,9%
Töketerebes	2 728	10,00%	4064	15,6%
Magyarok által lakott járások összesen	50 529		95 082	
Magyar által nem lakott járások	16138		1953	
Egész Szlovákia	66 667	3,10%	97 035	5,10%

Bugár Béla – többek között – azzal magyarázta rossz eredményét, hogy a választók aggódtak amiatt, hogy mi lesz a párttal, ha ő a köztársasági elnöki palotába költözik. És ez az a pont, amihez tényleg nem kell kommentár...

Oriskó Norbert

DÖBBENET: Büntetendő a magyar himnusz...

A szlovák parlament március 27-én harmadik olvasatban elfogadta azt a törvénymódosítást, melyet Anton Hrnko, Jaroslav Paška, Štefan Zelník, Tibor Jančula és Dušan Tittel (SNS) képviselők terjesztettek be a Törvénytár 63/1993-as számú, a Szlovák Köztársaság állami szimbólumairól és azok használatáról szóló törvénnyel kapcsolatban.

A módosítást a jelenlévő 136 képviselő közül 108-an szavazták meg, három képviselő tartózkodott a szavazástól, a Most-Híd frakcióból kilencen támogatták, többek között Jakab Elemér, Vörös Péter, Sárközy Irén és Bastrnák Tibor is. A törvénymódosításnak van egy bennünket érintő, de úgy is fogalmazhatnánk, hogy kifejezetten ellenünk irányuló kitétele, méghozzá az, hogy Szlovákiában május 15-től tilos és komoly pénzbírsággal sújtható annak a külföldi országnak a himnuszát játszani és énekelni, amelyiknek a helyszínen nincs hivatalos küldöttsége.

S hogy teljesen világossá váljon számunkra, hogy miért is volt fontos ennek a törvénymódosításnak a jóváhagyása, arra világos választ adott az egyik betervezőnek, Tittelnek Dostál képviselő enyhítő javaslataira adott felelete, miszerint nem látja okát annak, miért is kéne más ország himnuszát játszani Szlovákia területén, amennyiben nincs jelen az ország hivatalos képviselője.

Felhívta Dostált, hogy ha nem vett volna még részt Dunaszerdahelyen egy mérkőzésen, látogasson el oda és legyen a tanúja annak, ahogy a dunaszerdahelyi csapat 9 ezer szurkolója éneklie a magyar himnusz, ami szerinte nem jó érzés.

Elnémul a DAC-stadion? (Kép: Felvidék.ma archívuma)

Hogy az itt élő magyarságnak milyen érzés, hogy nemzeti ünnepei, de akár sporteseményei, egyéb rendezvényei kapcsán meg akarják fosztani attól, hogy nemzeti imáját énekelhesse, hallgathassa, az példátlan jogtiprás, aminek napjainkban nem szabadna egy magát kulturálnak, európainak tartó országban előfordulnia, még akkor sem, ha Tittel képviselőt történetesen rossz érzéssel töltötte el, hogy egyszerre sok ezer torokból hallja felcsendülni az „Isten áldd meg a magyart...” egy dél-szlovákiai stadionban. Tegyük gyorsan hozzá: egy valóban egészséges öntudattal rendelkező országban nem kellene, hogy bárki számára problémát jelentsen egy másik ország himnuszának felcsendülése, főként akkor, ha az egy ott élő őshonos nép nemzeti imája.

A törvény megszegéséért a jogi személyek 7 ezer eurós bírsággal sújthatók. (NYS)

Himnuszbetiltás után: mihez kezdünk árulóinkkal?

Az a baj ezekkel a mesterségesen létrehozott államocskákkal, hogy többnyire az intelligencia is csak mesterséges formában fordul elő bennük. Vagy ez, vagy a méreten aluli szerszám okozta trauma lehet csak az oka az olyan intézkedéseknek, mint ez a mostani himnuszüldöző törvény is.

Vagy a korábbi zászlóüldöző. Vagy a még korábbi állampolgárüldöző. És így tovább, mehetünk szépen vissza az időben, egészen az alapokig, amire ez a bájos kis ország épül: a kollektív bűnösséget kimondó, jogfosztó beneési dekrétumokig. Ezek együtt adják a lényegét annak, amit ma úgy hívnak: Szlovák Köztársaság.

A mag-Európa tagja, Európa magja. Amely mag bár száradt volna annak a kezére, aki annak idején kierőlködte magából a magvas gondolatot, hogy magyarok százezreit kényszerítse egy fantomállam uralma alá.

Ez az állam menthetetlen. Olyan görcsök rángatják, amelyeket nem lehet kezelni, olyan komplexusok terhelik, amelyekre nincs kúra, mert részei a nemzeti identitásnak. „Mi a szlovák nemzet” (ld. alkotmány), és ti, a tetves magyarok.

Szó sincs történelmi barátságról, ahogy azt láttatni szeretnék – és látni szeretnék. Egy barát, de még egy ismerős sem azzal mutatja ki baráti érzelmeit, hogy rendszeresen odacsínál a másik küszöbére. Következmények nélkül.

Szó sincs barátságról: (legalább) 100 éves történelmi harcról van szó, a lehető legegyszerűbb, leghétköznapibb dologért: a földért, a talajért, amin vonszoljuk magunkat és amelybe majd szépen sorjában beletesznek minket.

Volt már úgy is, hogy e folyamatot meggyorsították, csendesebb időkben aztán csendes népszerűség folyik, a marhavagonok árát janicsárképzésbe fektetik – lényegtelen, a módszerek változnak, a célok sosem.

Ezzel persze együtt lehet élni, ilyen a világ, ilyen a politika, ha valaki, hát akkor a magyar nemzet megtanulhatta, hogyan kell túlélni a zivatáros évszázadokat, amelyekről most már tilos lesz nyíltan énekelni...

Amivel viszont nem lehet együtt élni: a saját árulóink. Ott kezdődik a megtisztulás, hogy az egészséges emésztőrendszer kiokádja magából az ingerlő szőröcsomót. Itt tartunk.

Segít ebben mondjuk Bastrnák doktor úr „értelmet sugárzó” képe, amellyel nekiáll megmagyarázni, hogy is történhetett, hogy a Most-Híd képviselői megszavazták a himnuszt betiltó törvényt. Öklendezés indul...

Szűcs Dániel

A fejtől búzlik a hal

Amikor az ember már azt hinné, hogy a Most-Híd elérte a mélypontot, Bugár Béla és társai újabb mélységekkel rukkolnak elő.

Néhány emlékkép a közelmúltból: kormányalakítás 2016-ban a Szlovák Nemzeti Párttal és a Smerrel, tavaly pedig – a Ján Kuciának és menyasszonyának a meggyilkolása utáni légkörben – ennek a kabátnak az újragombolása.

A később születettek kedvéért emlékezzünk arra is, tíz éve annak, hogy Bugár Béla néhány társával kilépett az MKP-ból és létrehozták a Most-Híd pártot. Történt ez egy évvel azt követően, hogy a dunaszerdahelyi DAC-Slovan meccsen a szurkolókkal szembeni rendőri brutalitást követően a szlovák törvényhozás egy olyan jogszabályt alkotott, amely megtiltja, hogy „idegen” zászlók lobogjanak a szlovákiai – nem nemzetközi – mérkőzéseken. A törvény szavazásakor Bugár Béla még az MKP képviselője volt, s az összes jelen lévő MKP-képviselő közül csak ő nem szavazott ellene. (Az említett szavazás a szlovák parlament hivatalos honlapján megtekinthető – itt.

2009-ben Bugár mellett Bastrnák Tibor, Gál Gábor, Nagy László és Simon Zsolt léptek ki az MKP parlamenti frakciójából. Nagy ma már nem aktív politikus, Simon új pártot hozott létre, Bastrnák és Gál még ma is tagjai a Most-Híd vezérkarának. Az a Bastrnák, aki ma frakcióvezetőként a himnuszbotrány főszereplője, és az a Gál, aki ma igazságügyi miniszter abban a Szlováki-

A fotó 2009 novemberében, a DAC-Slovan mérkőzésen készült. (A kép 2009 novemberében a Szabad Újságban is megjelent.)

ában, amely törvénnyel tiltaná a himnuszunk éneklését! A szurkolóknak máig sem szolgáltatnak igazságot, és Malina Hedvignek is csak Magyarország részéről!

2010-ben a szlovák Expres Rádió január 17-i adása „Mit adott a hét?” című műsorának Bugár Béla volt a stúdióvendége. A műsor részét képezte az a „választási játék”, amikor két lehetőség között kell döntenie a megkérdezettnek. Az egyik ilyen kérdés Bugár Bélához így hangzott: Slovan Bratislava vagy Ferencváros Budapest? Bugár Béla válasza kapásból érkezett: „*Nem vagyok szurkoló, de ha egy szlovák csapat fog játszani egy magyar ellen, akkor a szlovákoknak szorítok*”.

Ez éppen a parlamenti választások előtt volt, nem csoda, ha ezekkel az „édes szavakkal” vonzotta magához a szlovák választókat.

Ebbe a folyamatba szépen beilleszkedik az aktuális himnuszbotrány. A „glória” azóta lehullt, érdekes lesz figyelni, hogy az államfőválasztáson 3,1%-ot szerzett Bugár pártjára hogyan reagál majd a felvidéki magyar társadalom...

Isten, áldd meg a magyart!

Oriskó Norbert

Nemzetárulás kimaxolva: magyarok tiltják be a magyar himnuszt Szlovákiában

Szlovákia, a béke, a szeretet és a tolerancia hazája. Sirályok repülnek az alkonyban, és reggel galamb száll az ablakpárkányra olajággal. A távolba tekintve mókusok pajkoskodnak szelíden egy vadgesztenyével, miközben Čaputová elnök mosolyog, hogy immár győzedelmeskedtek a „rossz felett”.

Nagyjából így képzelik el az egyszáz éves országot külföldön. Miközben nagyszüleinket hitleri módszerekkel terelték marhavagonokba és deportálták kényszermunkára, elvették tőlük az állampolgárságukat és nagy részüktől földjeiket, vagyontárgyaikat. Eközben toloncolták ki az értelmiségünket, az otthon maradottakra pedig erőszakkal kényszerítették a reszlovakizációt és az identitás-feladást, majd egy tollvonással zárták be a magyar iskolákat és számolták fel a magyar intézményrendszert. Ugye ismerősek a Beneš-dekrétumok, melyekről még a leginkább kisebbségbarát és liberálisabb szlovákok is úgy nyilatkoznak, hogy nem szabad bolygatni? Nyilván nem, hisz ez már a múlt, ma már ehhez hasonlók elképzelhetetlenek.

Az újkori nagy liberális demokráciában aztán a nyakunkra olvastak egy nyelvtörvényt, akaratunk ellenére fosztanak meg állampolgárságunktól, készenlétisekkel agyonveretnek a stadionban, koncepcionálisan meghurcolnak egy diáklányt, majd betiltják a magyar zászlót, most pedig a magyar himnuszt (LEX DAC).

Hurrá! Éljenek a kiváló szlovák-magyar kapcsolatok, meg a status quo, és persze a szpoluprácát se felejtjük el, meg, hogy ennél jobb kormányt egyesek még a galaxisban sem láttak. Persze, ugyan mit méltatlankodunk, hisz a Most-Híd frakció nagy része csont nélkül megszavazta a mostani törvényt. Összesen 8 magyar...

Komolyan itt tartunk? Rendszeres DAC-meccsre járóként erős

fanyalgással és meg nem értéssel, de valahogy lenyomták a torkomon, hogy ne vigyünk be a stadionba magyar zászlót, mert csak a klubot fogják büntetni emiatt rendszeresen és inkább fejezzük ki identitásunkat másképpen. Mondom, nem értek ezzel egyet, de valahogy csak hagytam magam meggyőzni, hogy ne legyen gond. Pedig mindez valójában a DAC lényegi elemével áll szemben, hogy felvidéki magyar identitásunkat kifejezzük a csapat által.

Ez a mostani törvény viszont már túlmegy minden határon. Betiltanak minden himnuszt sport- és egyéb nyilvános eseményen (értsd: szentmisén, március 15-i ünnepségen vagy éppen tanérvnyitón). MERT CSAK.

Mert a Szlovák Nemzeti Párt szerint a DAC-meccseken uralkodó milió sérti Szlovákia voltát. Értjük? 21. század, Európai Unió, szomszédos szövetségi tagállam, V4, stb.

Kérdem én, hol a fészkes fenében van ilyenkor Juncker úr? Az Amnesty International? A Nyílt Társadalom Alapítvány? Hol vannak a nemzetközi jogvédők, a jogállamiságért rettegő EP-képviselők? Apro-pó, Sargentini asszony, erről mi a véleménye?

Nagy Dávid, a Via Nova és az MKP jogásza szerint a törvény súlyosan sérti a szólásszabadság és a szabad véleménynyilvánítás jogát, nem beszélve az uniós tagállamok egyenlőségének elvéről. Az EU alkotmánya ugyanakkor azt is kimondja, hogy az egész unió, tehát mind a 28 tagállam területén valamennyi tagállam nyelve és szimbólumai hivatalosak, így a hirtelenjében összefércelt törvény egyszerűen sérti az EU alapelveit és nemzetközi jogi akadályokba ütközik.

A felvidékiek körében hatalmas felháborodást és éles ellenérzést váltott ki a téma, a szemfülesek pedig már el is kezdtek azon gondolkozni, miként lehet ezt kijátszani. Például azzal, hogy a magyar himnusz tulajdonképpen ima, így a DAC-meccsein (és másutt) ez alapján csak imádkozunk, vagy majd helyettesítjük a székely himnusszal, az ugyanis nem számít hivatalos himnusznak, vagy esetleg a Szózáttal. Ezek viszont kikapuzások, hátrálás, sőt megalkuvások. EMBEREK! Ennyi megpróbáltatás és megalázás után nem hunyázkodhatunk meg ismét! Hogy is énekelte Menyhárt József 2016-os dalában? „Már nincs hova hátrálni, már nincs hova átállni!”

És azt se felejtjük el, hogy az évtizedek óta ilyen jónak nem látott (sic!) szlovák-magyar kapcsolatok status quojának ez a durva megsértése. Igazából nem is értem, hogy a geopolitikai viszonyok miatt befagyasztott rossz állapotokat miért is tekintjük jónak, de mindegy.

Mert ez egy hadüzenet, melyet nem lehet másképpen negálni, csak úgy, hogy ezt a botrá-

nyoktól burjánzó, bünszervezetként működő kormányt, annak minden elemét és kiszolgálóit elmossa a népharag.

Beleértve azokat a magyar nemzetiségű parlamenti képviselőket is, akik szégyenletes módon megszavazták ezt a förtelmet. Teljesen mindegy, hogy figyelmetlenségből vagy koalíciós naivitásból. Ahogy Sanyi barátom szokta mondani: a lőtéri kutyát sem érdeklik az ócska kifogások! Ők ezzel gyakorlatilag kiírták magukat a magyar nemzet sorából és közönséges nemzetárulókká váltak.

Egyetlenegy képviselő, **Ondrej Dostál** emelte fel a szavát e gyalázat ellen, de a gyűlölet árját ő sem tudta megállítani. Itt hát az idő, hogy a tisztességes Szlovákiáért kiáltók – köztük az újonnan (általunk is) megválasztott köztársasági elnök – kiálljanak és szavukat emeljék a minket ért ismételt támadás ellen.

Kíváncsian várom, hogy vajon a Kuciak-gyilkosság nyomán a palackból kiszabadult szellem ingerküszöbét ez is el fogja-e érni, vagy mi nem érünk annyit az országnak, hogy az utcára vonuljanak?

Csonka Ákos

Már megint megszavazták...

A felségelekkel mindig gond van Szlovákiában. Legutóbb a jégkorong-válogatott hokibotos címere verte ki a biztosítékot honanyáinknál és honatyáinknál. És ha már kiszabadult a dzsinn a palackból, az úgy nem maradhatott ennyiben. Megszületett a törvénymódosítás, és mivel sportemberek írták – szigorúan a fair play jegyében – túlnyúltak a hokibotokon. Beleszótták a himnuszt is. Nehogy már a DAC-drukkerek büntetés nélkül énekelgessék továbbra is a magyar himnuszt, ha éppen arra szottyán kedvük.

A közösségi oldalakon sokan fejezték ki ragaszkodásukat a himnuszunk szabad használatához, köztük e cikk szerzője is

Eddig úgy szólt a regula (13. §), hogy (2) Az állami himnuszt államünnep, emléknap, évforduló és más jelentős országos vagy helyi jellegű események alkalmával játsszák vagy éneklük; más ország állami himnuszt akkor játsszák, ha jelen van az illető ország hivatalos küldöttsége.

Mostantól, pontosabban május 15-től meg úgy, hogy: Az állami himnuszt államünnep, emléknap, évforduló és más jelentős országos vagy helyi jellegű események alkalmával játsszák vagy éneklük; más ország állami himnuszt csak akkor játsszák vagy éneklük, ha jelen van az illető ország hivatalos küldöttsége. Egyetlen nyamvadt kis módosítószó, s az államnemzet újra kimutatja foga fehérét: kizárólagossá teszi, amit a törvény eddig semleges hangnemben adott parancsba. Szigorít. És megemeli a törvénysértésért – a rendezvény szervezőjére – kiróható büntetési tételt is pár száz euróval. Nincs új a nap alatt, mondhatnánk, meg hogy kutyából nem lesz

szalonna, nemzetipártiból sem magyarbarát, lett légyen bármennyire látványos a Bugár–Danko összeborulás...

Az azonban mégiscsak megér egy újabb bekezdést, hogy ezúttal a vegyespárt hat magyar nemzetiségű képviselője is igent mondott a nemzetiek javaslatára, amit a koalícióson kívül pár kósza független és Kotlebáék támogattak (összesen 85-en a 150-ből). Nem ez az első mellényúlása a hidas magyaroknak, hiszen annak idején a bírósági anyanyelvhasználat megszüntetését is elfogadták úgy, hogy annak még a kezdeményezője is az ő miniszter asszonyuk volt (aki egyébként a Minority Safepack uniós beadvány ellen is perbe szállt az Európai Bíróságon, valamint a székelek regionális fejlesztési kezdeményezése ellen is). Egy-egy eltévelyedés még belefér, de nem az érzékeny és kényes kérdésekben, mert ha ezek ismétlődnek, az már komoly rendszerhiba.

Parlamenten kívülről figyelmeztethetünk, hogy baj van, csak beszélhetünk, akkor is, ha nem hallják meg. Kezdeményezhetünk petíciót, tiltakozást és kereshetünk más megoldást is. Születhet egy utópisztikusnak tűnő „megoldás” is, mégpedig: talán kezdeményezhetjük egy állandó, utazó tiszteletbeli magyar konzul kinevezését a Felvidékre, akit hivatalosan köszönteni lehet minden DAC-mérkőzés elején, hogy a törvény betűje is teljesüljön, amikor felhangzik NEMZETI IMÁNK, ne csupán a kincstár hízzon a rovásunkra. Kizárólagosság ellen jó fegyver lehet a passzív rezisztencia.

Öry Péter (A szerző az MKP OT elnöke)

Egy szegény hidas panaszai: én mindenben csalódtam...

A Most-Híd soraiban most már nemcsak a nem én csináltam a saját nadrágomba stílusú szármalmas magyarzatok mindennaposak, de egyre tapinthatóbban megmutatkozik a vénkisasszonyos hisztizés is. Nyilatkozatokban továbbra sincs hiány, csak az a baj, hogy nemhogy egymással, de még saját magukkal is elfelejtenek egyeztetni, mielőtt szólásra vetemednének.

Mint ismeretes, Andrej Kiska köztársasági elnök megvétózta az állami jelképekről szóló törvény módosítását, és visszaküldte azt a parlamentbe újratárgyalásra. Erre fel azt olvashattuk egyedüli magyar napilapunkban, hogy a Híd elítélte Kiska ezen lépését, miszerint:

„Sajnáljuk, hogy a köztársasági elnök annak ellenére, hogy ígéretet tett arra, hogy mandátuma lejártáig független marad, döntéseivel a saját pártjának készíti elő a terepet. Ezzel a lépéssel csak további feszültséget kelt. Sajnos, nem először történt meg, hogy az elnök nem tartotta be az előzetes megállapodást. Ebben az esetben ahelyett, hogy a törvény problémás részeit észrevételezte volna, konkrétan a más országok himnuszaira vonatkozó passzust, ő a törvény teljes szövegét vétózta meg” – írta Debnár Klára, a Híd szóvivője.

Ezzel szemben április 5-én ugyanebből a sajtótermékből még arról értesülhettünk: *„Debnár Klára, a Híd szóvivője elmondta, Bugár megállapodott Kiskával, hogy az államfő megvétózta és ezzel újra a parlament elé utalja a kérdéses jogszabályt. A megállapodás szerint a köztársasági elnök a himnuszéneklést betiltó passzust fogja kifogásolni.”*

Nos, eszemben sincs a köztársasági elnök hivatalan prókátora szerepében tetszelegni, de ebben az országban lassan már az elnöktől a parlamenti portáig mindenki felelős lesz a szégyenletes himnusztörvény elfogadásáért, csak épp az első verzió szerint azt szolgai módon, „becsapatva, megvezetve” megszavazó szegény panaszkodó hidas képviselők nem, akiknek a nevében Bastrnák frakcióvezető először hamut szórt a fejére, majd pedig összeszedve és leporolva magát, váratlan módon öntudatra ébredtve kinyilatkoztatta:

Bugár Béla

„Tudtuk, miről szavazunk, ezért sem értettük, hogy milyen jogi »csavar« lehet benne, ami betiltaná a himnuszt, hiszen szakmai csapatunk, jogászaink sem figyeltek fel semmi ilyenre a törvényben. De mivel ez egy érzékeny, érzelmi téma, így, ha a legkisebb gyanú is felmerül, hogy egy himnuszt betiltó törvényre szavaztunk, azonnal bocsánatot kell kérnünk és tisztázni kell a helyzetet. Ezt is tettük. Azóta több jogász is megállapította, hogy azért nem »vettük észre« a törvényben a »himnuszt betiltó« részt, mert ilyen nincs is benne!”

Ha viccelődni lenne kedvünk, azt is mondhatnánk, hogy Kiska elnök úr is azért adta vissza az egész elhibázott törvényt úgy ahogy van, nem pedig Bugár úr „utasítása” alapján pirossal aláhúzva benne a botrányos részt, mert úgy megkeverte a fejét a szánalmas hidas akadémiai – akarom mondani jogászi – értekezés, hogy lányos zavarában már maga sem tudta, hogy akkor most hol van az, ami ott sincs.

Az elnöki úgymond szószegésről pedig csak annyit jegyeznék meg szerényen, hogy az adott szó betartása, illetve annak másokon történő számonkérése ennek a pártnak a képviselőitől úgy hat, mintha egy kiérdemesült örömlány tartana előadást a szűzies erényekről, bár mint minden hasonlat, úgy ez is sántít, mert az örömlány valaha minden biztonnyal volt szűzlány is, a Most-Híd formáció azonban mára behozhatatlan távolságba került a hitelességtől.

Ha valaki egyszer venné a fáradságot, s összegyűjtené, majd összevetné ezeket a nyilatkozatokat, abból számtalan klinikai pszichológusi doktori disszertáció anyaga gyűlné össze olyan izgalmas témákban például, mint amilyen a skizofrénia, krónikus hazudozás és egyebek.

Mert olyasmi még előfordul, hogy valaki tapasztalatok, benyomások, lelki traumák hatására megváltoztatja a véleményét, de hogy szinte óráról órára tegye azt, az már klinikai esetnek számít.

Mint ahogy annak számít az a szlovákiai magyar szavazó is, aki mindezek ellenére, valamilyen megmagyarázhatatlan oknál fogva a gyerekkorból rég kinőve még mindig hisz a hidas mesékben...

Németh Zsuzsa

Magyar voltál, ezért! – A himnusztilalom európai szemmel

Mint ismert, a szlovák parlament elfogadta a „Lex DAC”-ként is emlegetett, Szlovák Köztársaság szimbólumairól és azok használatáról szóló törvénymódosítást, melynek értelmében 7 000 euróig terjedő bírság szabható ki más ország himnuszának lejátszásáért és elénekléséért Szlovákiában olyan közösségi eseményeken, amelyeken nincs jelen az adott ország delegációja. A módosítást a Most-Híd hat magyar képviselője (Balódi László, Bastrnák Tibor, Jakab Elemér, Sárközy Irén, Vavrek István, Vörös Péter), valamint Grendel Gábor (OLANO) is megszavazta (a Híd többi képviselője nem volt jelen, vagy tartózkodott, így a Híd frakció egyetlen tagja sem szavazott a javaslat ellen).

A történetek óriási felháborodást váltottak ki, rég nem látott egységbe kovácsolva a felvidéki magyarságot. A Híd többször bukott, de eddig mindig túlélő és átalakuló képviselői azóta elkezdték magyarázni a történeteket: hiba történt, nem vették észre(!), nem voltak az ülésteremben(!), nem olvasták el a javaslatot, amiről szavaztak(!!).

A Híd tehát azt mondta: nem árulók, csak teljesen inkompetensek, nem veszik komolyan parlamenti munkájukat és nem érdekli őket a felvidéki magyarok érdekképviselése.

Még ha el is hisszük, hogy pusztán hanyagságból, és nem rosszindulatból fakad a Híd állásfoglalása, a politikai értelemben vett nemzetárulásuk alól – különös tekintettel az eset súlyára – hanyagságuk sem mentesíti őket. Ugyanez igaz a magukat jobboldali-liberálisnak hazudó, de a nap végén mindig nacionalista és kiszámíthatatlan szlovák ellenzéki pártokra is – azzal a különbséggel, hogy ők „csak” a szabad és demokratikus ország eszméjét köpték le, nem pedig saját himnuszukat tiltották be.

A jogalkotó szándéka a magyar himnusz éneklésének betiltására egyértelmű. A törvényjavaslat vitája során Dušan Tittel (SNS), a törvény egyik betervezője arra hivatkozott, hogy a DAC meccsei előtt a szurkolók eléneklék a magyar himnuszt, később pedig kifejtette, provokációnak tartja azt a MOL Arénában. Bár a törvény – a „zászlótörvény” logikájához hasonlóan – nem nevesíti, hogy a magyar himnusz kriminalizálására irányul, a parlamenti vita – és úgy egyébként a realitás és az életszerűség – alapján mégis egyértelmű, hogy ellenünk, magyarok ellen irányul a törvénymódosítás.

A Himnusz betiltásával ugyanakkor nem kizárólag egy másik ország himnuszána éneklését tiltják be, hanem tudatos támadást indítanak a felvidéki magyarság ellen. A nagyvilágban – így a Felvidéken is – a magyarok nemzeti identitása kifejezésének egyik legfontosabb eszköze a Himnusz éneklése, mely nemcsak egy állam, hanem egy nemzet himnusza, a felvidéki magyarok himnusza is. Ezzel a módosítással a szlovák parlament azt tiltja be, hogy polgárai – akik egy kisebbségben élő őshonos nemzeti közösség tagjai – nemzeti identitásuk kifejezéséként elénekeljék nemzeti imádságukat.

A cél a felvidéki magyar közösség megfélemlítése és megalázása, nyílt támadás nemzeti identitásunk, magyarságunk megélése ellen.

Egy nemzeti közösség himnuszána betiltása nem pusztán az elvont európaiság idealizti-

kus mércéje szerint elfogadhatatlan, nemcsak a jó erkölcs, az emberség és alapvetően a normalitás ellenében áll, hanem sérti a legalapvetőbb európai uniós értékeket is.

Az Európai Unióról szóló szerződés szerint a kisebbséghez tartozó személyek jogainak tiszteletben tartása ugyanolyan érték, mint mondjuk a jogállamiság. Azzal talán még a módosítást megszavazó hidások sem vitatkoznak, hogy egy kisebbségben élő nemzeti közösségnek megtiltani, hogy énekelje himnuszát, a lehető legdurvább megsértése ezeknek a jogoknak.

Amíg azonban az unió egyes értékekre különösen nagy figyelmet fordít, addig az őshonos nemzeti közösségek védelmében elmulasztja a fellépést.

Ezért is fontos, hogy legyen egy uniós kisebbségvédelmi törvény, amely megakadályozza a kisebbségben élő nemzeti közösségek ilyen megalázását, legalapvetőbb jogainak megtagadását. Az MKP eddig is ezért küzdött az Európai Parlamentben, és a következő ciklusra is ennek érdekében kéri a magyar választók felhatalmazását.

Tárnok Balázs

(A szerző az MKP EP-képviselőjelöltje)

Fotó: a szerző fb-oldaláról

A himnusz törvény durva beavatkozás a lelkiismereti- és vallásszabadságba

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház is elítéli az elmúlt napokban komoly közfelháborodást kiváltó törvénymódosítást, mely megtiltja az „idegen” himnuszok nyilvános éneklését Szlovákiában. Az egyház Zsinati Tanácsa a szerkesztőségünkhöz eljuttatott nyilatkozatában a lelkiismereti- és vallásszabadság durva megsértésének tekinti az intézkedést és arra biztatja a gyülekezeteket és intézményeket, hogy a továbbiakban is a megszokott módon énekeljék nemzeti imádságunkat.

Alább a református egyház nyilatkozatának szövege olvasható teljes terjedelmében:

Nyilatkozat

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Zsinati Tanácsa, mint az egyház kormányzó szerve az alábbi nyilatkozatot hozza a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa által 2019. március 27-én megszavazott 63/1993 törvénymódosítása kapcsán, mely a nemzeti himnuszok korlátozását jelenti:

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház tagjainak, gyülekezeteinek és testületeinek többsége magyar. Egyházunknak a lelkiismereti és vallásszabadságból adódóan elidegeníthetetlen joga,

hogy a magyar himnuszt, mint nemzeti imádságunkat és liturgiánk egy elemét, hittel énekelhesse.

Amennyiben az állam az egyház számára biztosított szabadságjognak eme lelkiismereti tartalmát akadályozza, az az Egyház hitelveibe, nyilvános vallásgyakorlásába való súlyos beavatkozásnak minősül, amely a demokratikus jogállamiság egyik alapszabadságát súlyosan és aggályosan korlátozza.

Lelkiismereti és vallásszabadságunknak ezen durva megsértése Egyházunk számára elfogadhatatlan. Biztatjuk gyülekezeteinket, egyházi szerveinket és intézményeinket, hogy nemzeti imádságunkat az eddig megszokott módon továbbra is énekeljék.

*Fazekas László, püspök
Fekete Vince, főgondnok*

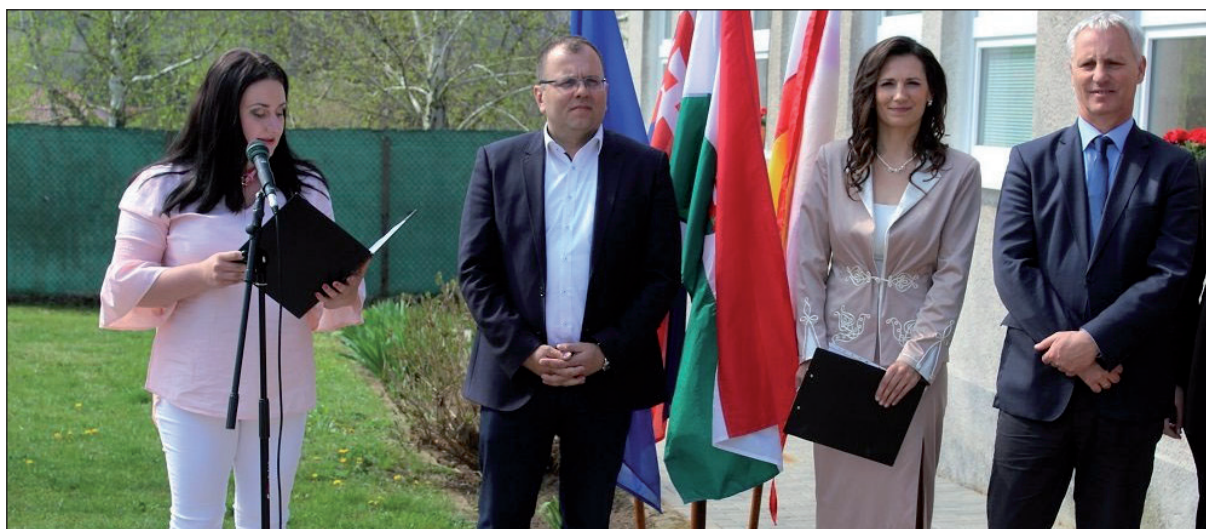
Felelőtlen és nagyon rossz döntés

Soltész Miklós, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára:

Felelőtlen és nagyon rossz döntésnek tartottuk a Szlovákiában elfogadott himnusztörvényt, mivel a magyar himnusz Istenhez szóló imádság, mely sohasem más nemzet ellen szól.

Fontos, hogy a többségi társadalom Szlovákiában is érezze azt, hogy az itt élő magyarság a kereszténység erősítését szolgálja. Napjaink fokozatosan változó Európájában ez fontos kapocs a nemzetek között. Hiszem, hogy egymásra vagyunk utalva, egymásért kell dolgoznunk, s ha hibát vétünk egymás ellen, azért szólni kell.

A magyar és szlovák politikai kapcsolat erősödik a legmagasabb szinteken is. A hibákat, mint amilyen a himnusztörvény is, meg kell említeni, ki kell javítani. Hiszen egy közösségben csak úgy tudunk élni, ha helyre tesszük, kijavítjuk a hibákat. Nem szabad elfogadni, hogy egy nemzet imája ne hangozhasson el ünnepeken és más alkalmakkor. Ez sohasem mások ellen van, ezt tudatosítani kell. Ugyanakkor hiszem azt, hogy ahogy évszázadokon át békésen együtt tudtunk élni, úgy a következő évszázadokban is képesek leszünk erre.

Soltész Miklós (a kép jobb oldalán) az ipolyviski óvoda átadóján

Petíció a nemzeti kisebbségek szimbólumainak használatáért

A Magyar Közösség Pártja petíciót indított a nemzeti kisebbségek szimbólumainak használatáért. Minderről a sajtót 2019. április 12-én az MKP pozsonyi székházában Menyhárt József MKP-elnök, Öry Péter, az MKP OT elnöke, Berényi József országos elnökségi tag, a petíciós bizottság elnöke és Horony Ákos jogász tájékoztatták.

Menyhárt József reagált az aktuális politikai történésekre is. Úgy látja, azzal, hogy Andrej Kiska köztársasági elnök visszaküldte a „himmusztörvényt” a parlamentbe, megtette, amit megkövetelt az igazságosság: megvétózta az állami jelképekről szóló törvényt.

„Sokan elmondták, mi is elmondtuk, hogy ez a törvény

úgy, ahogy van, rossz, nem csak a himnusra vonatkozó része. Az államfő nem taktikázott, az elnök dolga az, hogy az értelmezhetetlen és végrehajthatatlan, tehát káros jogszabályokat visszaküldje a parlamentbe. Most a Híd képviselőin a sor, hogy a törvény ellen szavazzanak és ehhez többséget szerezzenek a parlamentben! Különösen arcátlan, hogy a törvényeket azok elolvasása nélkül megszavazgató képviselők az államfőt kritizálják azért, mert teszi a dolgát! Rég lejárt a kibeszélések és másra mutogatások ideje, cselekedni kell!” – fogalmazott az MKP elnöke.

Menyhárt József hangsúlyozta, hogy a nemzeti közösségek szimbólumainak szabad használatát kell törvényileg biztosítani, minden erre vonatkozó korlátozást, szankcionálást törölni kell a szlovákiai jogrendből.

Öry Péter emlékeztetett arra, hogy éppen április 12-én indítják útjára a petíciót, azon a napon, amely a felvidéki magyarok kitelepítésének emléknapja. Szimbolikus a párhuzam, mivel ma is küzdenünk kell jogainkért.

Berényi József a petíciót ismertette. A petíció szövege:

„Mi, a Szlovák Köztársaság polgárai, kiindulva a Szlovák Köztársaság nemzetközi kötelezettségvállalásaiból és Alkotmányából, felszólítjuk a Szlovák Köztársaság Belügyminisztériumát, Kulturális Minisztériumát és Oktatási Minisztériumát olyan jogszabályi módosítások kezdeményezésére, amelyek értelmében a nemzeti kisebbségek jelképeinek használatára semmiféle korlátozás ne vonatkozzon.”

Horony Ákos jogásként segíti a petíciós bizottság munkáját. A petíciós bizottság összetétele: Berényi József, a közigazgatási szervvel való kapcsolattartással megbízott személy (Alsószeli), Öry Péter (Csallóközcserésség), Bárdos Gyula (Szenc), Géresi Róbert (Abaújszina), Józsa Mónika (Vága), Horony Ákos (Dunaszerdahely). (on)

A Most-Híd „evolúciója” himnuszügyben: megszavazás, bocsánatkérés, ellentámadás, meg nem szavazás...

Lapzártánk idején (április 17.) a Most-Hídnál a következő volt a helyzet:

A Most-Híd képviselői nem szavazzák meg ismét az állami szimbólumokról szóló törvény módosítását, amivel a parlament megtörheti az államfő vétóját. Ezt a párt szerdai sajtótájékoztóján jelentette be a Most-Híd alelnöke, Sólymos László környezetvédelmi miniszter.

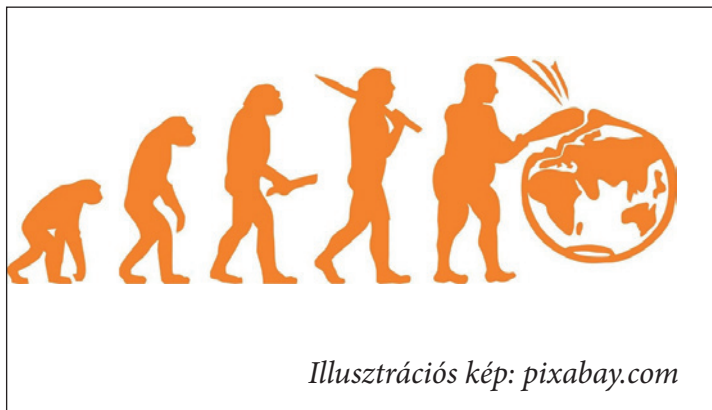
Ha a parlament ismételen megszavazza a jogszabályt, a párt a májusi parlamenti ülésén előterjeszti a más államok himnuszának lejátszására és eléneklésére vonatkozó rész módosító javaslatát. „A Híd-frakció nem szavazza meg a törvényt, azonban a parlament nélkülünk is meg tudja törni az elnöki vétót” – mutatott rá Sólymos. Folytatódik a másokra mutogatás

A botrány kipattanását követően a Most-Híd addig mindig kettővel a talajszint feletről hangzó kommunikációja egy időre elbizonytalanodott, még bocsánatkérésre is sor került, majd a szórványos magyarázkodásokat követően beindult az ellentámadás. Végül kiderült, hogy a párt himnusztörvényt megszavazó képviselőin kívül csaknem mindenki hibás – ezúttal különösen a köztársasági elnök. Bastrnák Tibor frakcióvezető most úgy fogalmazott: a párt ígéretet tett, hogy megoldja a problémát, és ezt meg is teszi. Szerinte az államfő „nem könnyítette meg a helyzetet”, amikor a törvény egészét vétózta meg.

Gál Gábor (Most-Híd) igazságügyi miniszter szerint a módosításuk csupán egy mondatból állna, azt kellene betoldani a törvény szövegébe. „Az előző mondat nem érinti a fizikai és jogi személyek más állam himnuszának lejátszásához vagy elénekléséhez fűződő jogát” – olvasta fel a mondatot Gál. Hozzátette, a módosító javaslatot még a májusi ülés kezdete előtt eljuttatják a parlamentbe, és gyorsított eljárásban fogják tárgyalni. „Azt is javasolni fogjuk, hogy a bírság, amit a járási hivatal szabhat ki a törvény megsértése vagy helytelen értelmezése miatt, kerüljön ki a jogszabályból” – tette hozzá Gál.

Andrej Kiska az állami szimbólumokról szóló törvény egészét vétózta meg és újratárgyalásra visszaküldte a parlamentbe, mert a megfogalmazásokat nem tartja egyértelműnek, emiatt a törvény csökkentené a jogbiztonságot. Mivel a teljes törvényt vétózta meg, a parlament két dolgot tehet: vagy eredeti formájában még egyszer megszavazza, és akkor életbe lép a jogszabály, vagy másodszor nem szavazza meg a törvényt.

A törvény megtiltja más állam himnuszának lejátszását vagy eléneklését nyilvános rendezvényeken, ha nincs jelen az adott állam hivatalos delegációja. A törvény visszaküldését Andrej Danko, az SNS, és Bugár Béla, a Most-Híd elnöke is kérte az államfőtől. (Felvidek.ma/tasr)

Illusztrációs kép: pixabay.com

Állami és/vagy nemzeti jelképek?

(a XXI. század második évtizedének végén Európában álságos és félrevezető arról vitatkozni, mi a nemzeti és/vagy állami jelkép, hacsak valóban nem tudják az európaiak, mi a különbség a kettő között)

Duray Miklós cikke

Szlovákia törvényhozása, 2019. április 27-én az állami jelképekről szóló 1993 februárjában gyökeresített törvény olyan módosítását fogadta el, miszerint Szlovákia állami területén csak akkor lehet más államok himnuszát énekelni, ha az adott állam hivatalos képviselője jelen van, egyébként pénzbírsággal sújtható a rendező szerv – a módosításnak van egyéb vonatkozása is, de azokat most hanyagoljuk el. Az elfogadott módosítás gondolkodási iránya nem új jelenség az 1993. január elsején önállósult Szlovákia jogalkotásában, hiszen a szlováktól eltérő nemzeti (szlovákiaitól eltérő állami) színű zászlók használatát a sportcsarnokokban már több mint tíz évvel ezelőtt betiltották. Az eredeti, 1993-ban elfogadott törvény ugyan nem biztos, hogy azonosítható az akkori európai gondolkodásmóddal, de senkit sem korlátozott, csak a szlovák nemzetet és az állampolgárait rángatta egy „nemzetállami” fedél alá. Az első tiltás 2008. nov. 7-én következett be, Szlovákia negyedik éves uniós tagsága idején. Ettől kezdve nem lehet hasz-

nálni „idegen” államok jelképeit (zászlóját) Szlovákia területén, hacsak a használatának nincs hivatalosan meghatározható oka. Ez a tiltás feltételezhetően az Európai Unió összes tagállamára is vonatkozik, nemcsak Magyarországra. Noha a dunaszerdahelyi focipályán és a magyarországi focidrukkerek korábbi pozsonyi felvonulásain lobogtatott piros-fehér-zöld zászlók miatt került törvényesítésre ez a tilalom.

A tiltás mindig valamilyen rendellenességre, betegségre utal. Ha az orvos megtiltja valaminek a használatát, élvezését, az minden esetben a páciens rendellenes egészségi állapotára utal. A törvényalkotásban is ez a fajta értékrendi szövetszűrés a mérvadó. Aki valamit tilt, az fél valamitől. Hacsak nem a kábítószerekre vonatkozik a tiltás – az ugyanis óvni akar, noha a háttérben ott is az elterjedésétől vagy a feketepiacról való félelem uralkodik.

***

Szlovákia valószínűleg az Európai Unió azon kevés tagállamai közé tartozik, amelyeknek hamarabb volt alkotmánya, mint állami önállósága, mai értelemben: nemzetközi jogalanyisága.

Azt tudjuk, hogy Tiso Szlovákiáját 1939. március 15-étől csak a hitleri Németország tartotta életben, noha a vélhető belső nemzeti értékrend szerint több szlovák szavazott volna az önállóságra, mint egy függőségre, de ez Szlovákia 1918-1938 közötti összes lakosára kivetítve nem biztos, hogy többséget jelentett volna. Ezt a helyzetet sem akkor, sem a mai jogértelmezés alapján senki sem vizsgálta, tehát ebből a szempontból az első szlovák állam megalakulásakor nem volt a nemzetközi jog vitatandó alanya. A nemzetközi tőrőképeség kb. két évig fogadta el létét 1939-1941 közötti kb. 25 hónapnyi időhosszban. A mostani Szlovákia azonban 1993. január 1-jén alakult meg, az akkor már vitathatatlan nemzetközi jogi játékszabályok szerint, de alkotmányát az előtte való év szeptember elsején fogadta el a csehszlovák jogrend részeként létező Szlovák Nemzeti Tanács. Nyilván ennek a furcsa helyzetnek a rovására írható, hogy Szlovákia alkotmánya nem rendelkezik az állami jelképekről. Az erről szóló törvény (63/1993) csak 1993 februárjában született meg. Ez azonban olyan tény, ami nem írható Szlovákia, sem a szlovák nemzet rovására. Egy államnak állami jelképei csak akkor lehetnek, ha léteznek. A nemzeti jelképek viszont nem kötődnek az államhoz, de válhatnak állami jelképpé is, ami azonban nem vonja kétségbe eredendő, nemzeti jelképi mivoltukat.

Igaz, hogy az 1993 februárjában elfogadott 63-as törvény, a címe szerint az állami jelképekről szól, de a második meghatározása így hangzik: „Mindenkinek köteles tiszteletben tartani a Szlovák Köztársaság állami jelképeit. A hazafiságra való nevelés és a Szlovák Köztársaság állami jelképei iránti tisztelet kell, hogy részét alkossa az iskolák állami oktatási programjának.”

A törvénynek ez az idézett része egy sajátos tudatzavart rejt magában: egyszerre szól az állam jelképeinek a tiszteletéről és a hazafiságra való nevelésről. Noha tudjuk, hogy a kettő nem ugyanazt jelenti. Az állami jelképek megbecsülését (de nem a irányukban való semlegesítést) a jogállamokban általában büntetik, a hazafisággal pedig a büntetőjog nem foglalkozik, noha a hazaárulás fogalmát számos jogrend ismeri. A kommunista rendszer bukása előtt ez a megítélés a politikai rendszerrel szembeszegülőknél a büntetőjogi minősítést jelentette. Azóta ez a politikai értelmű minősítés megszűnt ezekben az államokban, noha a hazaárulás fogalma megmaradt, ami azonban külföldi segítséggel végrehajtott terror jellegű bűncselekményekre vonatkozik – csak azt nem tudom, hogy ezt miért nevezik hazaárulásnak. Hacsak nem azért, mert így jobban illeszthető a államot többségében lakó, azt nemzetállamként értelmező nemzet államnemzeti jellegű fogalmi-érzelmi rendszerébe. Ennek a rendszernek azonban társadalmi tudatot romboló hatása is lehet, főleg ha tisztázatlan az eszmeisége.

Az 1992-ben elfogadott szlovák Alkotmányban is lecsapódik ez a zavaros gondolkodás és ahelyett, hogy az állam polgárait szólítaná meg a „My, národ Slovenský...” (mi, a szlovák nemzet...) szózat jellegű preambulummal kezdődik. Ezzel az Alkotmányt kiemeli az állampolgárok egyetemes közösségéből és egy szűkebb nemzeti csoportra, akár államnemzeti csoportra mére-

tezi. Emiatt is kétséges ennek a szlovákiai törvénynek, azaz alkotmánynak a változatlan megléte, hiszen nem illeszthető sem a nemzetek, sem az államok Európájának elméleti szerkezetébe. A szellemiségéből azonban logikusan adódik a himnuszok éneklésére vonatkozó legutóbbi tiltás. Emiatt nem lenne ellentétes a logikus gondolkodással, hogy a magyarok Szlovákiában abban értenének egyet, hogy ugyan polgárai az államnak, azaz állampolgárok Szlovákia területén, de nem vonatkozik rájuk az alkotmány, mert őket nem szólítja meg, hiszen ők nem a szlovák nemzet tagjai.

Az alkotmány nagy módosítása, anire 2001-ben került sor, még több kétséget vet fel. Az indítvány az Európai Unióba való beilleszkedés fonálára épült, de a vitatható preambuluma változatlan maradt, valamint a magyar (akkor kormánypárti) parlamenti képviselők 32 módosító javaslatából egyet sem fogadtak el, noha számos éppen az előbb említett kétségekre alapozott. Akkor többen felvetettük, hogy ne szavazzuk meg az alkotmánymódosítást. Az erről kialakult parázs vitában végül is egyedül maradtam. Ekkor azonban megfenyegettek néhányan (később ők alapították a MOST-HÍD pártot), hogy ha megteszem, kinyírnak. Az utolsó előtti másodpercben nyomtam meg az „igen” gombot. Ha a kialakult belső félelmem miatt nem így cselekszem, megbukott volna az alkotmánymódosítás, a szükséges 90 szavazat helyett csak 89 igen szavazatot kapott volna. Nem tudom elképzelni, hogy ebből milyen botrány keletkezett volna akkor, de nem mertem vállalni a következményét. Bocsánatot kérek: én is beszari lettem. Csak-hogy ez akkor más helyzet volt mint az 1970-es, 80-as években. Akkor az ellenállás a hősiességet jelentette, 1990 után nem sokkal pedig senki számára sem volt világos, hogy melyik politikus mely magatartásáért honnan mit kap. Lezüllöttünk, azaz sokan lezüllöttek, én nem. Ezért álltam ki a sorból.

***

Visszatérve az állami felségjelek törvényében fellelhető tudatzavarhoz. Az állam közjogi fogalom és intézmény, aminek működési rendszerét a törvények alkotják. Ez térségünkben az 1880-adik év januárjának első napjától az állampolgárok révén is megvalósul. Ennek a törvénynek az életbe lépésétől számítva tíz éven belül mindenkinek rendeznie kellett állampolgárságát. Ha ez nem történt meg, pl. hazaköltözéssel, elveszítette a császárnak alárendelt törvény szerint magyarországi állampolgári jogát. Ezért nem lehetett Kossuth Lajos magyar állampolgár, és amikor elhunyt, csak Budapest halottjaként temethették el – de az egész nemzet gyászolta.

Az állampolgársággal szemben a hazafiság elsősorban érzelmi rendszer. Ennek bonyolultságát jelen esetben nem kívánom bemutatni, mert nem akarom a negyedik dimenzió túl szellemi és lelki térszerkezeteket felvázolni, csupán arra szeretném felhívni a figyelmet, hogy nem szükségszerű, hogy az állam (állampolgári kötelességrendszer) és a hazafiság között egymást feltételező vagy akár kiegészítő kapcsolat alakuljon ki – noha ez utóbbi lehetséges és elég gyakori.

A hazafiság azonban sokkal hamarabb létezett, mint az állampolgárság és a nemzet is sokkal korábbi alakulat – a valamikori Hungaria térségében a 16. század óta egyértelműen nyomon követhető, de ez nem csak nemzeti (nyelvi) alapú, hanem a Magyar Királysághoz kapcsolódó összetartozási tudat volt. A nyelvi alapú összetartozás tudata a 14. század végén Husz János révén alakult ki, ő kezdett csehül prédikálni, ezért kellett őt máglyára küldeni, mert kétségbe vonta a 973 óta elfogadott latin univerzalitást, ami az akkori Prágában inkább német univerzalitást

jelentett. Magyarországon a nyelvi összetartozás szervezett tudata a reformációnak köszönhetően gyökerezett meg, noha kezdetét az első magyar bibliafordításban kell keresnünk az 1400-as évek elején..

A nemzet átpolitizálódása a 18. század végi, francia hatású átalakulás egyik következménye, aminek csupán egyik fejezete a politikai nemzetnek hatalmi fogalomként és tudati elemként való megjelenése. A nemzetállam pedig a jogtól elvonatkoztatott erőszakolt politikai fogalom, ami az előbbinek a következménye, de nem biztos, hogy követendője. Az államnemzet pedig a politikai nemzetnek az állam, hatalmi politikája szempontjából értelmezhető eszköze. Ebben rejlik a történelmi Magyarország végének a kezdete is.

***

Szlovákia állami jelképeiről szóló törvényének a módosítása, melyet a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa (ez az elnevezés is az előbbieken elemzett tudatzavarra utal) 2019. március 27-én az alkotmányos többséget jócskán meghaladó szavazataránnyal fogadott el, egy olyan szabályozást rejt magában, amit nem szokás törvénnyel rendezni. Ugyanis egy állam területén a más államok jelképeinek használatát általában nem törvények szabályozzák, hanem a diplomáciai protokoll. Ezek a szabályzatok általában nem a tiltásról rendelkeznek, csak arról, mikor kell megjeleníteni ezeket a jelképeket. Azt pedig tudjuk, hogy amit jogszabállyal nem tiltanak, azt szabad megtenni. Ha viszont törvénnyel tiltják más nemzetek vagy államok jelképeinek használatát, akkor a tilalmat elrendelő állam állít ki magáról, tudati állapotáról szegénységi bizonyítványt.

A nemzeti jelképek használatáról általában nem jogszabályok rendelkeznek, noha ma már a fogalmak gondolkodás nélkül keverednek a szóhasználatban, aminek az oka az, hogy a nemzet, mint entitás vagy földrajzilag behatárolható embercsoport, szinte soha sem azonosítható az állammal – és a törvényalkotó valamint a politikus sokszor nincs tisztában azzal, hogy mi szól az államról, mi a nemzetről. Ez utóbbinak egyik okát a legjobban példázza a XX. századi Magyarország állami kiterjedése és a magyar nemzet települési területe közötti különbség – az állam, mint a nemzetközi jog alanya és a nemzet, ami nem nemzetközi jogalany települési területe közötti különbség a nemzet javára. Emiatt keveredik az állam és az ország fogalma is. Az előbbi politikai és közjogi a másik történelmi kötődésű.

***

Mivel ez a legutóbbi szlovákiai törvénymódosítás elsősorban a nemzeti himnuszok éneklésére terjed ki, érdemes röviden áttekinteni térségünk három nemzete nemzeti himnuszának születését és egy negyediket, az osztrák himnuszt.

Kezdjük az **osztrákkal**, mivel 1918 előtt mindanyájan az egykori Habsburg Birodalom jogi kötelékében éltünk, noha eltérő jogállással. Nézzük, mi volt ennek az államalakulatnak a himnusza. Egy biztos, hogy nem volt nemzeti himnusza, hiszen a Habsburg monarchiának a nemzethez annyi köze volt mint a kínai birodalomnak az ujugurokhoz vagy az oszmán törököknek a kurdokhoz. Azért említem ezt a két példát, mert a mai napig gyilkolják egymást. Egy ilyen állapot európai vonatkozásban ugyan már nem áll fenn, de az biztos, hogy a „Gott erhalte..“ kezdetű a 18. század végétől hivatalos állami himnusza a Habsburg Birodalomnak a csatolt nemzetek

érzelmeit csak negatívan befolyásolta. A hangsúlyt arra kell helyezni, hogy ez **állami** himnusz volt. Az a sajátos, hogy Ausztriában 1947. február 25.-étől is csak a „Land der Berge...” kezdetű állami himnuszt játszik. Az osztrákoknak nincs nemzeti himnuszuk, azaz Ausztriának csak **állami** himnusza van.

Nézzük a gyakorta – alaptalanul – lenézett **szlovákokot**. A „Nad Tatrou sa blýska, ...” (a Tatra fölött villámok cikáznak) kezdetű verset, aminek szerzője 1844-ben Janko Matuška volt, aki ezt a pozsonyi evangélikus líceum szlovák diákjai és előljárói tiltakozó akciójának a támogatására írta éneklésre szánva. Az eltávozásuk oka Lőcsére az 1843-ban általuk kezdeményezett irodalmi szlovák nyelv megalkotásával függött össze, mert e kezdeményezés miatt Štúrt eltávolították a líceum nyelvi intézetének éléről. Matuška javaslata szerint a „kopala studničku” c. újkeletű népies ének dallama szerint kell énekelni a szöveget, aminek a magyar változata így hangzik „Azt mondják, nem adnak engem galambomnak” (de létezik több változata is). Ma is ennek a 18. század második felében vagy végén keletkezett, mind a magyar, mind a szlovák, mind a lengyel népi énekek között megtalálható dallamnak az alapján éneklük ezt az éneket, ami 1918 decemberétől hivatalosan is erlismert himnusz, mert ekkor csatolták az akkori **Csehszlovákia** állami himnuszába. Pontosabban nem szlovák himnusz, mintahogy a cseh is elvesztette nemzeti jellegét, mert akkor döntöttek mi lesz az új államalakulat állami himnusza. Csehszlovákiát az államalkotó eszme a csehszlovák nemzet államának tekintette – ami azonban történelmileg soha sem létezett. (A mai szlovák nyelvszótár szerint a Tatra kifejezés, csak egy régi cseh autómárkára vonatkozik, földrajzilag ez Tatry, ami többes számú főnév, de ezt 1844-ben a modern szlovák nyelv megalkotói még nem tudták, ezért a Tátrát egyszámú nőnemű főnévnek, Tatrának nevezték.) A szlovák himnusz Matuška által megírt szövegével kapcsolatban korábban felmerültek értelmezési viták is – egyesek szerint a magyarokkal szembeni fegyveres ellenállásra buzdított.

A szlovákok nemzeti majd Szlovákia állami himnusza elődjének az a társadalmi üzenete, hogy ha a viharok elcsendesülnek a nemzet újraébred. A „veď sa oni stratia ... Slováci ožijú” (hiszen ők elvesznek ... a szlovákok újra ébrednek). Valóban lehetséges a szöveg kétértelműsége, ami a keletkezésének idején sem volt valószínűsíthető éppen a akkori szlovák helyesírás kialakulatlan-sága miatt. Az utólagos belemagyarítás lehetőségét ez azonban nem vonja kétségbe, hiszen ma már nehéz nyomon követni az 1800-as évek első harmadában lezajlott gondolkodást. Az azonban vitathatatlan, hogy a Matuška által megírt, de a himnuszban nem énekelt utolsó versszak szövege szerint kardot rántanak.

Szlovákia fogalomként az akkori Észak-magyarországi területre vonatkoztatva csak 1806-tól létezik, de csupán a cseh politikai gondolkodásban. A „kde domov muj” cseh himnikus éneket éppen ezért kezdetben a szlávok által lakott észak-magyarországi területre is vonatkoztatták.

A 2019-ben megvalósuló pozsonyi szlovák törvénymódosítás logikája szerint Magyarországon és Lengyelországban be kellene tiltani ennek a „kopala studničku” kezdetű népdalnak az éneklését, hiszen ez egy más állam himnuszának a dallama.

A **cseh** nemzeti himnusznak a születése érdekesebb és erősebb a társadalmi háttere. Eredete Josef Kajetán Tyl, egy mélyen cseh nemzeti érzelmű szerző, a „Fidlovačka, aneb žádný hněv a

žádná rvačka“ (Simítófa, semmi harag, semmi vita) c. népszínművének egyik, a „kde domov muj“ (hol van hazám) kezdetű, František Škroup által megzenésített versében gyökerezik. A dal, amely mélyen megérintette a nézőket — 1834-ben hangzott el először.

Simítófa: *fából készült eszköz, amelyet ványolás alkalmával a víz, a nedvesség kisajtolására használtak mind a cserzővargák, mind a posztókészítők. Az említett cseh népszínműben a simítófa arra utal, hogy a veszekedők között szét lehet csapni ezzel az eszközzel, de arra is jelzés, hogy ezzel szorítsák ki az ellentéteket a létező társadalmi szerkezetekből. A Fidlovačka, Prága egyik történelmi negyedének elnevezése ennek a népszínműnek az üzenetével nem függ össze, de a népi iparéval annál inkább.*

Ennek a cseh nemzeti töltetű dalnak a népszerűségét az is fokozta, hogy a Bach korszakban betiltották az énekését. Himnusszá Antonín Dvořák tette azáltal, hogy a dallamot beépítette a Hazám (Muj domov) c. szerzeményébe. Kezdetben cseh nemzeti himnusként majd 1918 után 1938-ig Csehszlovák állami himnusként énekelték, kiegészítve a szlovák (nad Tatrou sa blýska) ének első versszakával, amely formában 1945-től 1992-ig Csehszlovákia állami himnusza volt.

A **magyar** himnusz születése volt a legtudatosabb, ugyanakkor a legkétségesebb. Hiszen 1823-ban Kölcsey Ferenc Hymnus címmel írta meg azt a versét, aminek első versszakából lett Erkel Ferenc 1844-ben szerzett dallama alapján a magyar nemzeti himnusz. Egyértelműen nemzeti és nem állami himnusként kell kezelnünk, hiszen a 19. század második felében egy ideig tiltott volt. 1989-ig nem volt alkotmányosan meghatározott állami himnusza Magyarországnak, de a nemzet ezt énekelte, a templomokban is – nemzeti imádságként. Viszont 1989 óta az „Isten áldd meg a magyart” kezdetű énekelt vers, azaz a magyar nemzeti himnusz Magyarország törvény által meghatározott állami himnuszává is vált és 2011 óta Magyarország alkotmányába foglalt törvényesített nemzeti himnusszá, tehát azzá, ami már 170 évvel előtti is volt. Ezzel kapcsolatban csupán egy kérdés a függő, hogy Trianon után kilencven évvel ezt a kinyilvánítást Magyarország Alkotmányában kellett megtenni, vagy másként, egy össznemzeti testületnek, ami sajnos nem jött létre, noha indítványoztuk.

A utóbbi három himnusz társadalmi meghatározottságában a hasonlóságot egyértelműen az jelenti, hogy mindegyik, még a 19. században nemzeti dalként vált népszerűvé, vált himnikus énekké illetve himnusszá, de nem azonos időben lettek állami jelképpé nyilvánítva.

A többi állami jelképre (nemzeti színek, címer) is ugyanez vonatkozik. Kivételt a magyar címer jelenti, mert annak részeit országcímerként értelmezték már korábban is, az országalma illetve a halmon álló kettős kereszt valamint a ezüst-piros sávok már a 12. században is a királyt hitelesítették. A cseh oroszán címerkénti megjelenése is középkori gyökerű, noha nem az 1918 utáni ábrázolások szerint – a vita arról folyik, hogy a 12. század elején kétfarkú volt-e az oroszán vagy csak egyfarkú.

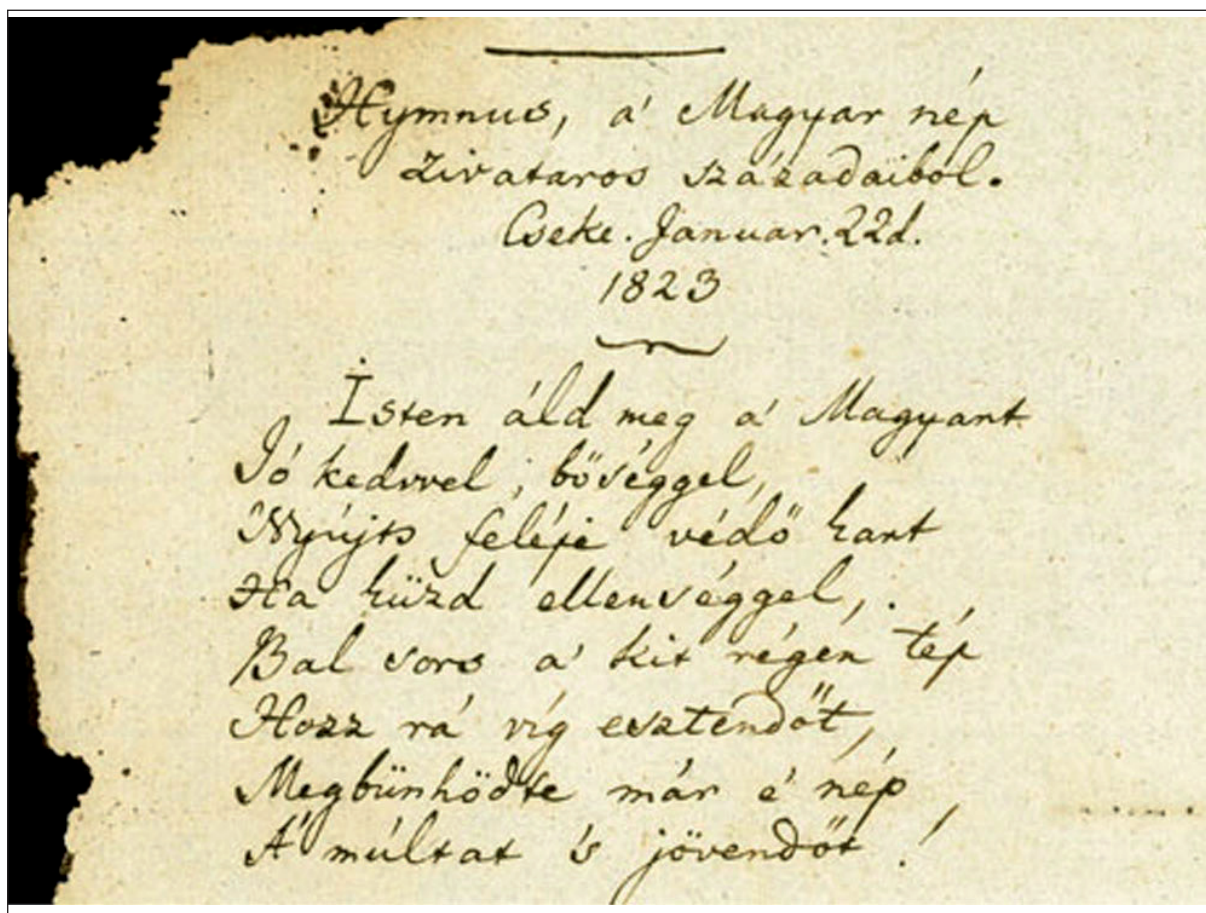
A legvitathatóbb a szlovák címereredet magyarázata. Az ábrázolás a késő középkori magyar címerábrázolásból indul ki, amelyben nem igazán érthető a hármasként halomnak a megjelenése, noha a koronázási dombtól a Tatra-Mátra-Fátraig minden belemagyarázható, mint ahogy

a sávokban is a Duna-Tisza-Dráva-Száva jelképét fedezték fel egyesek. A szlovák címerben a szlovák heraldikusok a hármashalmot Szlovákia domborzati jelképének tartják, de azt nem tudni miért kék színben, hiszen a középkori heraldikában ez nem jellemző szín (inkább a zöld) ilyen esetekben (már Werbőczy is ilyen, Tátra-Mátra-Fátra geográfiai romantikus értelmezéssel élt), a kettős keresztet pedig Ciril és Metód jelképének tekintik a szlovákok Viszont tény, hogy a hármashalmot nem tudják elvonatkoztatni a történelmi Magyarország északi részének hegy és vízrajzi környezetétől, noha egészen biztosan semmi köze ahhoz, mint ahogy a kettős keresztnek sincs semmi köze Konstatín és Metód keleti keresztény hittérítőkhöz, hiszen ezen az északi Kárpát-medencei tájon sohasem jártak.

Annyit érdemes tudatosítani, hogy a nemzeti jelképeket, amik ha állami jelképpé is váltak, és nem egy másik nemzet megszegésére, vagy ellenében értelmeznek, tiszteletben kell tartani. Ezért ha egy-egy államban tiltás vonatkozik az ilyen társadalmi háttérű, a politikai nemzet kialakulását megelőző időből származó jelképekre, akkor ez egyértelműen az érintett nemzetre és a nemzet tagjaira vonatkozó nemzeti azonosságot sértő tilalomként értelmezhető. Mert amit ily módon tiltanak, az adott nemzethez való tartozás tilalmaként vagy annak kérdésességként értelmezhető.

Duray Miklós

(a szerző honlapján megjelent írás)

Mégsem Szlovákia az Európai Unió legnyomorultabb országa?

Legalábbis erős a mezőny abban a versenyben, ami a haladás fokát abban méri, hogy hol utálják jobban az őshonos kisebbségeket. A ma Európai Uniója ugyanis egy olyan hely, ahol egyszerre lehet nyilvánvaló hazugságokkal keresztre feszíteni egy országot jelentéseknek nevezett koholmányokkal, s ugyanakkor mindenféle következmény nélkül lehet gyűlölni és megkeseríteni a kisebbségek életét. Mármost a nemzeti kisebbségeket...

A szlovák viszonyokat jól ismerjük, van itt már himnusz-törvény, zászlótörvény, nyelvtörvény, állampolgársági ellentörvény, koncepciók per gyűlölet-bűncselekmény áldozatával szemben, elképesztő rendőri brutalitás futballstadionban. Szóval minden, ami mondjuk egy Amnesty Internationalt teljesen hidegen hagy – hogy az adóinkból fenntartott uniós intézményekről ne is beszéljek.

Azonban – bár ez egyáltalán nem megnyugtató – nem vagyunk egyedül. Van még olyan szeglete a Kárpát-medencének, ahol a tizenkét aranycsillagot ábrázoló lobogó árnyékában vígan lehet gyűlölni és üldözni a magyarokat, anélkül, hogy Brüsszelben bárki is felszisszenne a durva jogsértések, méltánytalanságok miatt.

A terrorváddal bebörtönzött székely fiatalok – Beke István és Szócs Zoltán – ügyét jól ismerjük: a legújabb fejlemény, hogy a román jogállam nem hazudtolta meg önmagát, a legfelsőbb bíróság az öt-öt év szabadságvesztésre ítélt fiatalok felülvizsgálati kérelmét elutasította. Aztán nekilődül az ember memóriája: marosvásárhelyi pogrom, avagy a „fekete március”, a Funar-korszak Kolozsvárott Mátyás királyunk elrománosításával (és még megannyi megalázó, durva magyarelles megnyilvánulással), a vértanúk emlékére állított aradi Szabadság-szobor hányatott sorsa, a Székely Mikó Kollégium ügye – vég nélkül sorolhatnánk.

Hogy aztán megérkezzünk 2019 áprilisáig, amikor jogerőssé vált egy, még tavaly hozott ítélet, amellyel „le lehet fejezni egy községet” – és biztosak lehetünk benne, hogy ez is a cél.

Amint azt a maszol.ro megírta: horribilis összegű, mintegy 100 ezer eurós bírságot róttak ki Korond (Hargita megye) község polgármesterére. Katona Mihály „bűne” az, hogy – a jogerős ítélet indokolása szerint – megtagadta a „Község-háza” magyar felirat eltávolítását előíró bírósági határozat végrehajtását.

Százezer euró egy magyar feliratért. Erre mondta Bíró Barna

Botond, az udvarhelyszéki RMDSZ elnöke, hogy ezzel le lehet fejezni egy községet. Az esetről remek összefoglaló olvasható itt (www.maszol.ro/index.php/tarsadalom/110418-frissitve-ezzel-le-lehet-fejezni-egy-kozosseget-korond-polgarmesterenek-brutalis-birsagot-kell-fizetnie).

Tegyük hozzá: nem csak egy községet lehet lefejezni, de egy egész nemzeti közösséget megálázni, megfélemlíteni, nyomás alatt tartani. Ahogy Trianon óta folyvást, mindig.

Soha nem volt még nagyobb szükség a nemzeti összetartozás napjára, mint most. Évente 365-ször.

Szűcs Dániel

Kelemen Hunort kitiltották Ukrajnából!

Magyarország elfogadhatatlannak tekinti Kelemen Hunor RMDSZ-elnök kitiltását Ukrajnából, ezért Ukrajna budapesti nagykövétét hétfőre berendelték a Külügyminisztériumba – tájékoztatta az MTI-t Menczer Tamás, a Külgazdasági és Külügyminisztérium államtitkára szombaton.

A tájékoztatásért és Magyarország nemzetközi megjelenítéséért felelős államtitkár közleményében hangsúlyozta: már a sokadik elfogadhatatlan magyarellenes lépésnek tekintik, hogy Kelemen Hunort, az RMDSZ elnökét szombaton nem engedték be Ukrajnába.

Kelemen Hunor a nap folyamán egy közösségi portálon közölte, hogy másfél évre kitiltották Ukrajnából. Erről annak alapján szerzett tudomást, hogy nem engedték be az országba.

Az RMDSZ elnöke Ungvárra szeretett volna eljutni, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) megalapításának harmincadik évfordulója alkalmából.

Kelemen Hunor (archív felvétel)

Amint leírta, az ukrán határon egy-órás várakozás és ellenőrzés után közölték vele, hogy nem léphet be Ukrajnába. Magyarázatot nem adtak a belépés megtagadására.

Kelemen Hunor az MTI-nek telefonon elmondta: román diplomata-útlevelemmel a Záhony–Csap határátkelőn szeretett volna belépni Ukrajnába, azonban közölték vele, hogy két társa folytathatja az útját, neki azonban vissza kell fordulnia.

Kelemen Hunor elmondta: azonnal tájékoztatta Románia külügyminiszterét a történetekről, hétfőn pedig panasszal fordul a bukaresti ukrán nagykövetséghez, és magyarázatot kér a történetekre.

(mti, Felvidék.ma, 2019. április 7.)

Autonómiatörekvések szempontjából zászlóshajónak tekinthető a Vajdaság

Szili Katalin (archív felvétel)

Az autonómiatörekvések szempontjából zászlóshajónak tekinthető a Vajdaság – hangsúlyozta **Szili Katalin** miniszterelnöki megbízott **2019. április 6-án Bácsfeketehegyen**, ahol egy közéleti kérdésekkel foglalkozó konferencián vett részt. A miniszterelnöki megbízott *Mit tervez a kormány, mik a realitások?* címmel tartott nemzetpolitikai előadást, amelyben rámutatott, hogy **a május 26-i európai parlamenti választásokon kiemelt hangsúlyt kap a nemzetpolitika. Felhívta a figyelmet arra, hogy májusban Európa polgárainak választaniuk kell a keresztény kultúrát őrzők és a globális-liberális kultúrát támogatók, valamint a bevándorlás pártiak és az azt ellenzők között.**

Az előadást követően Szili Katalin a szabadkai Pannon RTV-nek beszélt a Kárpát-medencei autonómiatörekvések jelenlegi helyzetéről is. Kiemelte, hogy Szerbiában minden kisebbségnek megvan a maga nemzeti tanácsa, amely biztosítja a kulturális autonómia területén megszerzett jogokat. A vajdasági Magyar Nemzeti Tanács (MNT) például jól működően biztosítja azt, ami a szerbiai magyarságnak a kultúra, az oktatás, a tájékoztatás és nyelvhasználat szempontjából fontos, és mindezek anyagi hátterét is megteremti. Hozzátette, hogy az MNT olyan adminisztratív autonómiát valósított meg a magyarság számára, amelyet a magyar kormány 50 milliárd forintos gazdaságfejlesztési programmal támogat, és amely összességében jól működik és példaként felhozható.

Nagyon jól jelzi, hogy mi mindent sikerült megvalósítani a parlamenti képvisellettal is rendelkező Vajdasági Magyar Szövetségnek, hogy az anyaországon kívüli területek gyakran fordulnak a VMSZ-hez tapasztalatokért – magyarázta Szili Katalin. Példaként pedig a részarányos foglalkoztatást nevezte meg, vagyis azt az elvet, hogy minden településen az ott élő magyarság részarányának megfelelően kell a közhivatalokban magyarokat alkalmazni. Jövőben a vajdasági magyar közösség egyik legfontosabb feladata ezeknek a pozícióknak a megtartása, illetve továbbfejlesztése lesz. (...) Ezek az intézkedések „reményeink szerint nemcsak a magyarság lehetőségeit bővítik, hanem elvisznek oda, hogy Szerbia a nem távoli jövőben az Európai Unió tagja lehet” – tette hozzá.

Szili Katalin beszélt a székelyföldi, a felvidéki és a kárpátaljai autonómiatörekvésekről is. Kiemelte, hogy Romániában most az a legfontosabb feladat, hogy sor kerüljön egy olyan alkotmánymódosításra, amelyben a magyarságot mint államalkotó tényezőt ismerik el. Rámutatott, hogy a Felvidéken egy magyarországihoz hasonló autonómiakonceptió létezik, de mindez még társadalmi vita előtt áll. Hozzátette, hogy a legnehezebb a helyzet Kárpátalján, ahol a jogszűkítések és a jogfosztások oly mértékűek, hogy ott egyelőre csak azok helyreállításán lehet gondolkodni. *(mti, Felvidék.ma)*

KEGYELET

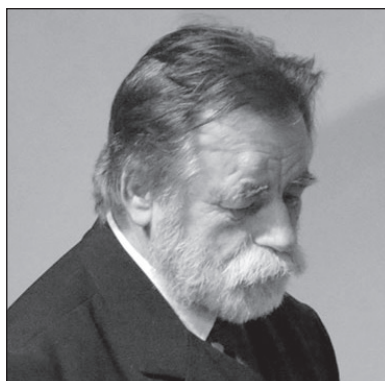

KESZEGH ISTVÁN

2019. március 24-én elhunyt a jeles matematikatanár, aki hosszú éveken keresztül igazgatta a komáromi magyar gimnáziumot. Nevéhez számtalan matematikaverseny szervezése is kapcsolódik, s ahogy mindig is emlegette, nem biflázni, hanem gondolkodni tanított. Életének 68. évében érte a halál.

1950. június 22-én Marcellháza született, a prágai Károly Egyetemen szerzett diplomát matematika-fizika szakon. Egyetemi évei alatt hatékonyan bekapcsolódott az Ady Endre Diákklub munkájába, amely a Prágában tanuló magyar diákok meghatározó, jellemformáló vitafóruma volt.

Tanári pályáját a nagymegyeri gimnáziumban kezdte, majd 1980-ban a komáromi gimnáziumba került. Igazgatóként elérte, hogy a gimnázium 20 osztályos intézménnyé vált, megnyerve sok kiváló szakembert a pedagógiai ügyének.

REICHER GELLÉRT

Reicher Gellért, a Szóttos Kamara Néptáncegyüttes szervezőtitkárát 2019. április 16-án halálos baleset érte.

A hetvenéves Reicher Gellért Pozsonypüspöki szülötte, 1971-től dolgozott a Csemadokban, akkor lett a Szóttos szervezőtitkára. Emellett a Csemadok központ ügyeit is intézte, több országos rendezvény szervezője volt.

Reicher Gellért munkásságát több díjjal is elismerték. Mindig azt mesélte, hogy szeretné, ha a felvidéki táncegyüttesek, köztük a Szóttos is, elsősorban felvidéki táncokat koreografálna meg, nem azért, mert nem szereti például az erdélyi kultúrát, hanem mert ez a miénk. Januárban a Csemadok országos ünnepségén Gyurcsó István-díjat kapott.

A kultúra iránti elkötelezettség éltette. Tudott táncolni is, de a Szóttosban csak szervezett. Arra volt a legbüszkébb, hogy a Szóttos a nehéz körülmények ellenére is létezik még.

HÁMOS LÁSZLÓ

New Yorkban április 17-én elhunyt Hámos László, az amerikai magyarság egyik ismert személyisége, a Magyar Emberi Jogok Alapítvány (HHRF) társalapítója és elnöke.

A 68 esztendő Hámos László – aki Párizsban született erdélyi és felvidéki magyar szülők gyermekeként – az Amerikai Egyesült Államokban nőtt fel és a magyar diaszpóra egyik befolyásos vezetője volt.

Kivált a magyarországi rendszerváltoztatás óta tevékenykedett aktívan a határon kívül élő erdélyi, felvidéki és kárpátaljai magyarok jogainak védelme érdekében.

Az általa irányított HHRF – amely New York mellett budapesti és kolozsvári irodát is tart fenn – többször mozgósította a nyugati szervezeteket, támogatást gyűjtve a határon túli magyar civil szféra helyzetének javítására, az önfenntartás előmozdítására, a határon túli magyar oktatás és kultúra támogatására.

EP-VÁLASZTÁSOK

Szlovákiában május 25-én döntünk arról, kik lesznek az Európai Parlament képviselői.

Pozsonyban ülésezett 2019. február 2-én a Magyar Közösség Pártja Országos Tanácsa, amelynek napirendjén a felvidéki magyar közösséget érintő legfontosabb kérdések mellett hangsúlyosan szerepeltek az idén előttünk álló megmérettetések. Elfogadták a párt európai parlamenti választási listáját.

Az MKP Országos Tanácsának nyilatkozata hangsúlyozza: Az EP-választások tétje pedig a keresztény hagyományokon alapuló társadalom megtartása mellett az is, hogy az európai őshonos kisebbségek ügyeinek megoldása is napirendre kerüljön.

A Magyar Közösség Pártja Országos Tanácsa az elkövetkező hónapok két legfontosabb történéseinek Szlovákia köztársasági elnökének, valamint az Európai Parlament képviselőinek megválasztását tartja. Mindkét választásnak óriási tétje van. A köztársasági elnök esetében elengedhetetlen feladat lesz az országban eluralkodott jogtalan és erkölcstelen politikai állapotok megállítása és pozitív irányba terelése.

A Magyar Közösség Pártja teljes listával indul, EP-képviselőjelöltjei:

1. Csáky Pál (63 éves, EP-képviselő, Pozsony), **2. Berényi József** (52 éves, megyei alelnök, Alsószeli, Galántai járás), **3. Horony Ákos** (44 éves, jogász, Dunaszerdahely), **4. Tárnok Balázs** (28 éves, jogász, Izsa, Komáromi járás), **5. Mag Fodor Enikő** (31 éves, vállalkozó, Guszona, Rimaszombati járás), **6. Nagy Dávid** (32 éves, jogász, Érsekújvár), **7. Gergely Papp Adrianna** (47 éves, polgármester, Debrőd, Kassa-környéki járás), **8. Hudár Zoltán** (27 éves, pedagógus, Csoltó, Rozsnyói járás), **9. Baranyai Zsolt** (41 éves, jogász, Zsigárd, Vágsellyei járás), **10. Mészáros Anikó** (41 éves, tanácsadó, Jóka, Galántai járás), **11. Körny Zoltán** (Párkány, Érsekújvári járás), **12. Hajdók Bence** (25 éves, vállalkozó, Kistárkány, Töketeremesi járás), **13. Várady Tamás** (36 éves, polgármester, Szilice, Rozsnyói járás), **14. Bartalos Szerencsés Lilla** (41 éves, ügyvezető, Nagyszarva, Dunaszerdahelyi járás)

Fontos témákban sikerült előrelépünk

Pár hét múlva újra az urnák elé járulunk, hogy megválasszuk azokat a képviselőinket, akik majd az Európai Parlamentben képviselik érdekeinket újabb öt éven át. A most záruló ötéves ciklus értékelésére kértük az MKP európai parlamenti képviselőjét, Csáky Pált.

Képviselő úr, hamarosan véget ér az Ön ötéves megbízási ciklusa. Mit sikerült megvalósítani az elmúlt öt évben?

Egy objektív értékelés után, amelyben a második legaktívabb szlovákiai képviselőként értékeltek, ami számomra nagyon megtisztelő, azt hiszem, hogy ez az ötéves időszak két szempontból is a jobb időszakok közé tartozik. A most elfogadott brüsszeli deklaráció is bizonyítja, hogy kisebbségpolitikában soha nem tudtunk annyira hatékonyan előrelépni, mint most.

Elfogadtuk a petíciós bizottság által kezdeményezett határozatot, amelyben először szerepel parlamenti és európai dokumentumban, hogy az őshonos kisebbségek védelme egy európai érték, és az Európai Uniónak kötelessége ezt megtenni.

Elfogadtunk néhány fontos határozatot is, és az asztalon van az európai kisebbségvédelmi egyezmény több mint 1 200 000 polgár aláírásával, amit majd folytatni kell a választások után. Azért is javasoltam a brüsszeli deklaráció elfogadását, hogy a következő parlament is folytassa ezeket a témákat. A másik fontos terület – miközben engem a petíciós bizottság alelnökévé választottak öt évvel ezelőtt – a szlovákiai érzékeny problémák kérdésköre. A kétnyelvűség területén nagyon komoly levelezést folytattunk a minisztériummal, így a vasúti kétnyelvűség területén sikerült felszólítani Szlovákiát, hogy előbbre lépünk.

Ott van a vereckyei hulladékotáró kérdése, ebben ha lassan is, de mozdul a hajó. Ám a minisztérium számára nagyon kényelmetlen e kérdés, és szerintem el kellene venni tőlük ezt a témát. Az a kapszulás módszer, amit ők alkalmazni akarnak, nem igazán jó, az csak ideiglenes megoldás. A harmadik a csallóközi vízkészlet védelme, ebben is egy nagyon komoly levelezés folyik az Európai Bizottság és a szlovák kormány között. A párkányi hulladékégető kérdése ugyancsak fontos, ám még nyitott dolog. Méry János Somorjáról adott be egy petíciót az élelmiszerek

kettős minősége témájában, itt már egész európai jogalkotás folyik. Úgy gondolom, hogy ezek a számunkra fontos témák erősen felszínre kerültek, és sikerült előrelépni az ügyekben.

Van olyan probléma, amelyet nem sikerült megoldani?

Felvidéki magyar témában itt van egy petíció formájában a Beneš-dekrétumok ügye, az Európai Parlament petíciós bizottsága két levelet is írt, a másodikat idén március elején küldték el. Ez próbálja rávenni a szlovák parlamentet, hogy legyen bocsánatkérés, illetve kárpótlás azok számára, akiket akkor meghurcoltak. Ez egyelőre még nyitott, ezt át kell vinni, a parlamenti dokumentumok megvannak erről, de az Európai Parlament nem kérhet bocsánatot a szlovák parlament helyett.

Néhány otthoni, „belső” témánkat is lehetett volna határozottabban megjeleníteni, gondolok itt arra, hogy van egyfajta belső megosztottságunk, ami nem mindig jó kifelé az EU felé. Ezt csökkenteni kellene, egyértelmű, hogy a legnagyobb fékezői ennek Bugár Béla és társai. Már nagyon régóta hangoztatom, hogy az új generációnak a magyar politikai egységet valahogy össze kell kovácsolni, és ehhez próbálunk innen is európai segítséget nyújtani.

Mit vár a hamarosan esedékes uniós választásoktól, és mire számít, mivel lenne elégedett az MKP?

Én megpróbálok intenzív kampányt folytatni, és ugyancsak ezt kérem a másik 13 képviselőjelölttől. Erre szólítom fel azokat az öntudatos magyarokat is, akik eljönnek majd választani. Viszont a kockázat ebben is benne van, hiszen a közvélemény-kutatások alkalmával az MKP az elmúlt öt éves időszakban csak két alkalommal lépte át az ötszázalékos küszöböt. Márpedig bármiről beszélhetünk, ha nem lesz legalább 5 százaléknyi szavazat május 25-én, akkor az MKP nem szerez mandátumot. Ez krízishelyzetet teremtene, én nagyon remélem, hogy ezt sikerül elkerülni. A kérdésre a konkrét válaszom tehát az, hogy öt százalék felett minden eredmény jó és elfogadható, persze jó lenne, ha ez minél magasabb lenne, de ez függ a választói kedvtől és az állampolgárok részvételétől.

Miként látja Ön a migránskérdés alakulását?

A migránshullámot egyértelműen rosszul kezelte az Európai Parlament és az európai politika is 2015-16-ban. Örülök annak, hogy több társam és a saját hozzájárulásommal a hajó fordult,

és már nagyban csökkent a migrációs nyomás Európában. Viszont ez egy hosszú távú téma, amivel tovább kell foglalkozni. Én április közepén egy 12 pontból álló személyes kötelezettségvállalást is odateszek az emberek elé az MKP programja mellé, hogy mindenki tudja, minek alapján adja le a szavazatát, hogy az majd számon kérhető is legyen.

Hoffer Zoltán

A mozgósítás a siker kulcsa

Berényi József, az MKP elnökségi tagja, volt elnöke, és a párt egyik EP-képviselő jelöltje, vele beszélgettünk.

Az európai politikában való részvételre korábban is voltak ambíciói vagy most először szólította meg ez a pozíció?

Amikor külügyi államtitkár voltam a minisztériumban 2002-2006 között, sokat küzdöttem azért, hogy az EU területe is hozzám tartozzon a minisztériumon belül, amit két év után sikerült elérnem. A miniszter Eduard Kukan mellett ott lehettem a külügyminiszterek tanácsában, így bizonyos szempontból alakíthattam az Európai Unió és Szlovákia külpolitikáját is. Amikor parlamenti képviselő voltam, akkor az Európa Tanács parlamenti közgyűlésének tagjaként tevékenykedtem, ami nem uniós európai intézményként működik, de több hasonlóság található az Európai Parlament és az Európa Tanács között.

Megyei alelnökként ebben a választási időszakban sikerült először bekerülnöm a Régiók Bizottságába, ami a negyedik legfontosabb európai uniós testület, egy véleményformáló erő. Tagjai polgármesterek vagy megyei elnökök, alelnökök. Az uniós politikusok ezt az intézményt komolyan veszik, hiszen véleményt tud közvetíteni és fontos konzultatív szerepet tölt be. Tehát elmondhatom, hogy folyamatos az életemben az EU-s politika, jelen van más-más szinteken és lehetőségekkel. Ennek a csúcsa egy európai parlamenti mandátum lehetne.

Hogyan értékeli az MKP eddigi európai parlamenti munkáját?

Bauer Edit és Duka-Zólyomi Árpád tették a dolgukat és mindegyik más-más területen volt aktív. Az előző tisztségeikből megszerzett tapasztalatokat más-más területen tudták kamatoztatni. Bauer Edit a szociális területen, míg Duka-Zólyomi Árpád a Közép-Ázsiai országokkal való kapcsolattartás területén volt erős, Csáky Pál jelenleg a Petíciós Bizottság alelnöke, gondolom korábban megszerzett tapasztalatait, mint Szlovákia kisebbségi ügyekért felelős miniszterelnökhelyettese, számították a pozíció betöltésénél.

Sajnos be kell látnunk, hogy az európai politikában a kisebbségi területen, a nemzetiségi

jogok területén nagyon kis lépésekben lehet csak előre haladni. Jelentős áttörést nem sikerült elérni az elmúlt időszakban. Viszont nagy eredménynek tekintem, hogy Csáky Pálnak egy jelentésbe sikerült bevinni a nemzeti közösségekre vonatkozó elvárásokat. Ezen kívül is születtek más jelentések ebben a választási időszakban, amelyek fontosak lehetnek számunkra. Vannak új lehetőségek is, amelyekkel élhetünk. Egyik ilyen a közvetlen aláírásgyűjtés, azzal a céllal, hogy kezdeményezni lehessen az unión belül egy jogi norma kialakítását. Eddig erre nem volt lehetőség, ez azonban megnyitotta az utat, hogy megvalósuljon a Minority Safe Pack. Európa-szerte több mint 1 millió aláírást gyűjtöttünk össze, amelyhez több tízezren csatlakoztak a Felvidékről is. A következő ötéves mandátum alatt jelenlévő EP-képviselőknek erre mindenképpen alapozni kell, hogy végre EU-n belül is szülessen meg a nemzeti közösségeket védő jogi norma.

Hogyan lehetne ezt a jelenléte még hangsúlyosabbá tenni?

A politikai tapasztalatom azt mutatja, hogy sok lehetőség a személyes kapcsolatokban rejlik, amire nagyon sok időt, energiát és néha pénzt is kell áldozni. A politikát emberek alkotják, mindenkinek megvannak a saját érdekei és céljai, oda kell figyelni a másokra, gondolkozni kell azon, hogy az ő érdekeibe hogyan illeszthető bele a mi érdekünk. Ha megvan az összhang, akkor lehet eredményeket elérni. Faltörő kosként nehéz, de szövetségeket kötve lehetünk sikeresek. Eddig az EP-képviselők mögött nem volt az a háttér, amit most a több mint egymillió aláírást jelent. Ez az, amire hivatkozni lehet, ha az előrelépés lehetőségeit nézzük.

Hogyan látja, a határokon felülemelkedve, az esetlegesen bekerülő magyar nemzetiségű EP-képviselők tömörülhetnek-e egy olyan Kárpát-medencei küldöttségbe, amely az összmagyarságot, a nemzet egészét fogja képviselni Brüsszelben?

Ez szükséges, viszont nyilvánvaló, hogy ennél többre van szükség. Elmondhatom, hogy a Kárpát-medencei együttműködés a Régiók Bizottságában már jól működik. Szorosan együttműködünk a magyarországi és az erdélyi megyei elnökökkel. Folyamatosan konzultálunk és segítjük egymást az ide vonatkozó munkában. Ez azonban a többség megszerzéséhez nem elegendő. Ez egy hálózat, segítség, ami kétségtelen, hogy hiányozna, ha nem rendelkeznenk vele. Viszont meg kell szerezni a többséget a javaslatainkhoz, amihez sokat kell tanácskozni, kommunikálni akár a balti és a skandináv országok, vagy a nagy államok képviselőivel. Hangsúlyozni szeretném, hogy nem csak a konzervatívokkal, hanem sok esetben a szocialistákkal és liberálisokkal is. A többség megszerzéséhez a személyes kapcsolatok kiépítésében látom a kulcsot, ez szükséges ahhoz, hogy sikeresek legyünk.

Erdélyben az RMDSZ az EP-képviselő választási kampányában egyértelműen hangsúlyozza, hogy összmagyarságban gondolkodik. Mennyire segíti ez a gondolat a felvidéki választópolgárok megszólítását?

Nekünk is ez lesz az egyik kiinduló pontunk. Ez egy olyan alap, amire azonban fel kell építeni az európai pilléreket. Vitathatatlan, hogy az itt élő magyarság többet vár tőlünk, mint kizárólag az összmagyarság hangsúlyozását. Szlovákiai magyarokként megtapasztaltuk, érzékeljük a 2015-ös migránsválságot, mikor többek között a Keleti pályaudvart és környékét elárasztották

az ellenőrizetlen bevándorlók. Ez tényleges veszély volt, hiszen, ha Magyarországon nem építik meg a kerítést, akkor elárasztottak volna bennünket is a migránsok. Így lett megmentve Szlovákia, Csehország és a többi ország is egy kontrollálatlan embertömeg megérkezésétől.

Annak érdekében, hogy ez megvalósuljon, a politikai választóvonalakat át lehet-e lépni, vagy azt nem javasolja?

Át is kell lépni! Sem a magyar képviselőknek, sem az Európai Néppártnak nincs meg a többsége az Európai Parlamentben. Akkor lehet csak elérni többséget, ha ehhez meg tudjuk szerezni más frakciók képviselőit a támogatásukat.

Folyamatosan figyelni kell, hogy nekik mi az érdekük, mik a céljaik, és együtt kell működni mindenkivel azokban a témákban, amelyek nem sértik a néppárt vagy az MKP programját. Más kérdés, hogy manapság egyre nagyobb a távolság értékrendben, amit a Régiók Bizottságában is látok. A baloldal, a liberális oldal és a konzervatív oldal értékrendjében egyre szélesedik az olló. Nagyon nehéz találni olyan témákat, amik nem csak technikai jellegűek, hanem politikai és értékrendbeliek is, ahol közös nevezőre lehet jutni akár a szocialistákkal, akár a liberálisokkal. Ez nem azt jelenti, hogy nem kell folyamatosan keresni ezt, főleg egy kisebbségi párt képviselőjének, vagy egy nemzeti közösségi pártnak.

Visszatérve a kampányra. A civil szervezetek milyen szerepet vállalhatnak, tud-e nyitni az MKP feléjük?

Mindig is tudtunk nyitni olyan civil szervezetek felé, amelyeknek van nemzeti elkötelezettségük a felvidéki magyarság megmaradását tekintve. Mindig megkaptuk a segítséget, amit nem lehet elégszer megköszönni. Tudjuk, az EP képviselő-választásokon az a párt lesz a sikeres, aki mozgósítani tud. Mindamellet bizonyos, hogy alacsony részvételre lehet számítani most is, bár valószínűnek tartom, hogy magasabb lesz, mint öt évvel ezelőtt, mivel új pártok jelentek meg, beleértve a szélsőségességeket is. Nagyobb társadalmi megszólításra számítok, mint öt éve, de akkor sem fogja elérni sem a köztársasági elnöki, sem a parlamenti százalékarányokat a részvétel.

Tehát, ha sikerül mozgósítani a felvidéki magyarságot, akkor akár meglepetést is okozhat az eredmény és növelni tudjuk az EP-ben az MKP-s képviselők számát, erősítve a Kárpát-medencei jelenlétet. A civil szférának elsősorban abban látom a nagy szerepét, ha vállalja, hogy segít a mozgósításban és sok választót elvisz májusban a szavazóurnákhoz.

Hideghéthy Andrea

Krakkóban megkezdődött Esterházy János boldoggá avatási eljárása

A krakkói érsekség kápolnájában bemutatott ünnepi szentmisével megkezdődött hét-főn Esterházy János boldoggá avatási eljárása – közölte az MTI-vel telefonon Soltész Miklós, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára.

A szentmisét Cserháty Ferenc, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia külföldi magyar lelkipásztori szolgálatért felelős püspöke mutatta be Esterházy János boldoggá avatásáért és az élethagyatékához fűződő négy nemzet – csehek, lengyelek, szlovákok és magyarok – közötti megbékélésért – számolt be Soltész Miklós.

A szertartásra a lengyel és a magyar egyházi személyek mellett cseh és szlovák lelkészek és hívek is megérkeztek, jelen voltak Esterházy János rokonai, köztük lánya, Malfatti Esterházy Alíz is. Az államtitkár négy nemzet örökösének nevezte Esterházy grófot, akinek boldoggá avatása Soltész szavai szerint még inkább erősítheti majd e nemzetek összetartozását.

A Vatikán 2018 novemberében engedélyezte Esterházy János boldoggá avatási eljárásának megindítását, amelyet a krakkói főegyházmegye fog lefolytatni. Januárban már megalakult a magyar, szlovák, lengyel és cseh szakértőkből álló történeשבizottság, amelynek feladata a lengyel anyától 1901-ben született, Csehországban 1957-ben mártírhalált szenvedett felvidéki magyar politikus életének és munkásságának tanulmányozása és értékelése az eljárás első, krakkói egyházmegyei szakaszában.

E szakasról az eljárás posztulátora, az Egerben lelkipásztori szolgálatot teljesítő Pawel Cebula lengyel minorita atya elmondta: a történeשבizottság a továbbiakban összegyűjti és fel-

dolgozza Esterházy írásos hagyatékát, elkészíti életrajzát. Ez nyújt majd alapanyagot a későbbiekben összeállítandó teológiai bizottság munkájához, melynek eredményét majd a Szentszékhez továbbítják – közölte Cebula atya.

Fontosnak nevezte, hogy a boldoggá avatási eljárással párhuzamosan fejlődjön a népek közötti, főleg szlovák-magyar megbékélés. Jelképesnek találta, hogy Esterházy János együtt szenvedett szlovák fogolytársaival, közülük pedig Vasil Hopko görögkatolikus püspök volt az, akinek karjaiban Esterházy elhunyt.

„Akadnak, akik Esterházyban csak politikust, tévedésre is képes embert látnak” – mondta el a szerzetes. Az eljárás során viszont azt vizsgálják, vajon igaz-e, amit sokan, elsősorban Esterházy fogolytársai állítanak, mégpedig hogy: ő egy szent ember volt, igazi tanúja Krisztusnak, aki az maradt a gulágban, az maradt a börtönökben is – fogalmazott a posztulátor.

Rámutatott: Esterházy imádkozott ellenségeiért, valamint azért, hogy a közép-európai népek, amelyek még vállalják a keresztény európai gyökereket, végre már fogjanak össze, különben elveszünk. Ez az üzenet érvényes volt Esterházy életében, és ez az ő testamentuma a 21. században is – húzta alá Cebula atya.

(MTI, Felvidék.ma)

A krakkói érsek pásztorlevele Esterházy János halála évfordulójának alkalmából

Marek Jedraszewski krakkói érsek, metropolita nagybőjti pásztorlevelének azon részletét, melyben Esterházy János is kitér, portálunk teljes terjedelmében közli. A levelet Dél-Lengyelország minden plébániáján felolvasták Esterházy János halálának napján.

Kedves Testvérek!

Nagy örömmel szeretném tájékoztatni a testvéreket arról, hogy az Apostoli Szentszék egyetértését fejezte ki azzal a szándékkal, hogy a Krakkói Egyházmegyében megindulhasson Isten Szolgája, Esterházy János boldoggá avatási eljárása.

Egy magyar arisztokrata, Gróf Esterházy János Mihály gyermekeként 1901. március 14-én született. Édesanyja viszont egy lengyel asszony, Elżbieta Tarnowska volt, aki Gróf Stanisław Tarnowskinak, a krakkói Jagelló Egyetem rektorának és a Lengyel Művészeti Akadémia elnökének leánya volt. A II. világháború kitörésekor tudatosította, hogy a közösség érdekében végzett tevékenységének fő célja a keresztény értékek védelme kell, hogy legyen, melyeket egy oldalról a hitleri Németország, másrészt a Szovjetunió részéről ért halálos fenyegetettség.

Az 1939 szeptemberében bekövetkezett lengyel összeomlás után Esterházy segítette a Magyarországra menekülő lengyelek nyugatra jutását, hogy ott harcolni tudjanak a „ti és a mi szabadsá-

Esterházy János

gunkért”. Mentette a zsidókat, támogatta a szlovákokat és a cseheket. Nyíltan beszélt a németek által Auschwitzban és a szovjetek által Katyńban elkövetett gazettekről.

Ez volt az egyik oka annak, hogy 1945-ben a csehszlovák hatóságok letartóztatták és kiadták őt a szovjet NKWD-nek, majd tíz év lágermunkára ítélték. Az embertelenség földjén dolgozva a Komi Köztársaság területén, majd a sarkkörön túl súlyos tüdőbajt kapott. Négy év elteltével, 1949-ben teljesen kimerült és leromlott egészségi állapotban Csehszlovákiába küldték őt, hogy ott végrehajtsák rajta azt a halálos ítéletet, amelyet egy konstruált perben mértek rá távollétében, 1947-ben. Egy magas rangú csehszlovák kormányhivatalnok, aki tudott Esterházy háború alatti zsidómentő tevékenységéről, halálos ítéletét életfogytiglanra változtatta. Ettől kezdve börtönről börtönre hurcolták őt. Fogva tartásának utolsó állomása a fokozott szigorral működtetett morvaországi Mírov börtöne volt, ahol 1957. március 8-án hunyt el, rabtársai tisztelete által övezve, akik meg voltak győződve életszentségéről.

Tizenkét évnyi kínzatását az Isten akaratának való teljes átadottság lelkületével élte meg. Minden szenvedését kereszthordozásként élte meg, melyet lelkileg egyesített Krisztus szenvedésével. Nővére, Maria Mycielska tanúsította: „imáit a hét minden napján felajánlotta valakiért. Vasárnaponként egyformán imádkozott jótevőieért és ellenségeiért”.

Börtönben készült feljegyzései között található a következő Krisztushoz fohászkozó kérés: „Te az irántam való szeretetből haltál meg értem, s én is az irántad való szeretetből akarom elfogadni halálomat, ajándékozz meg engem az ehhez szükséges kegyelemmel.” Ez a kegyelem azt jelentette volna, hogy az e világból való távozta előtt a bűnbánat és az Eucharisztia szentségében részesülhesen. Az irgalmas Isten meghallgatta imáit. Esterházy János egyik börtöntársa karjaiban halt meg, aki a tizenöt évre elítélt Vasil Hopko, görögkatolikus püspök volt. Honfitársainak küldött egyik utolsó üzenetében ezt írta: „Ezen a földön születtem, szívem, lelkem oly mélyen gyökerezik ebben a földben, hogy itt maradok köztetek és veletek együtt fogom átélni a sötétség napjait is... Egyet kérek tőletek: egy pillanatra se tévesszék szemetek elől lelkünk két nagy kincsét, nemzeti öntudatunkat és a Krisztusba vetett hitünket.”

Életében teljes mértékű tanúságot tett arról, hogyan lehet a XX. század totalitárius diktatúrái hatalmának árnyékában hőiesen kifejezni az Úristen iránti hódolatunkat és egyedül csak őt szolgálni hűséggel. Az ő életpéldája számunkra rendkívül aktuális marad, különösen most, amikor megmérettetik az európai kereszténység sorsa.

Szeretettel biztatva titeket, Kedves Testvéreim, kérem a ti buzgó imáitokat is Esterházy János mielőbbi boldoggá avatásáért.

Kedves Testvérek!

„A Szentlélek erejében” járjuk végig nagybőjti megtérésünk útját. Itassa át ezt a szent időt alázatos imádságunk és belső elcsendesedésünk. Krisztus példájára, eltelve Szentlélekkel, gondolkodásunkban és minden tevékenységünkben aduk át Istennek az őt megillető helyet. Szent Jakab apostol szavaihoz hűen „közeledjete Istenhez, s majd ő is közeledni fog hozzátok.” (Jk 4, 8).

Szívből áldalak mindnyájatokat.

2019. március 8.

+ Marek Jędraszewski
krakkói érsek, metropolita

Esterházy szellemisége Prágában is példaként szolgál

Prágában március 9-én és 10-én kerül sor az Esterházy-megemlékezésre. Minderről dr. Kocsis László Attilával, az Esterházy János Társulás az Emberi és Keresztény Értékekért elnökével beszélgettünk.

Fotó: Esterházy János Társulás az Emberi és Keresztény Értékekért, archív

A társulás tagsága nagyjából a Felvidékről származott el Csehországba, de ott is fontos számukra magyarságuk megőrzése. Esterházy János az a példakép, aki itt és Prágában egyaránt tevékenykedett. „Esterházy János humánus ember volt. Embersége, magyarsága, kereszténysége példamutató számunkra, s mi őt vértanúnak tekintjük. A boldoggá avatásával részben társadalmilag is tisztázzák, ám a jogi rehabilitálásra sajnos várni kell” – mondta Kocsis. "Hozzátette: Erre még a szlovák társadalom nem érett meg, főként nem a

politikusok. Csehország pedig arra hivatkozik, hogy a szlovák bíróság ítélte el, ezért nem az ő hatáskörük” – nyilatkozta Kocsis László Attila az Esterházy-megemlékezés előkészítése közben.

Esterházy János boldoggá avatási folyamatának elindításával kapcsolatban elmondta: „Sok éves igyekezetünk válik így valóra – ha nem lehet jogilag (bírósági döntéssel) rehabilitálni vértanúkat, akkor egyházi úton tisztítsák meg becsületét – boldoggá avatással. Ebben az ügyben levelet írtunk annak idején az illetékes olműtzi érseknek, ezt rajtam kívül aláírta Rákóczi Anna, a Cseh- és Morvaországi Magyarok Szövetségének elnöke, és dr. Szabó Ede, a Coexistentia-Együttélés Esterházy János Emlékbizottságának titkára”.

„A kezdeményezésünkre és segítségünkkal Várhosszúréten létrejött egy hasonló elnevezésű szervezet: Szövetség az Emberi és Keresztény Értékekért, mely szintén Esterházy Jánosért tevékenykedik. Pár éve egy csodálatos szobrot állítottunk neki. Velük tartjuk a legszorosabban a kapcsolatot. Természetesen a Szövetség a Közös Célokért társuláson kívül, mert mi annak a kollektív tagja vagyunk” – fejtette ki az elnök.

Tartják a kapcsolatot a nagykövetséggel és a Balassi Intézettel is. Mint az elnök elmondta, nagyon jó kapcsolatban állnak Csáky Pállal, az MKP EP-képviselőjével, bemutatják a darabjait is. Láthatta már a prágai közönség a Virágosó, az Egy nap az örökkévalóságból, valamint a Hit és hűség darabokat, most pedig a Hit és illúzió bemutatóját szervezik. „Ezeknek a daraboknak bemutatása köreinkben mindig nagy sikert arat. A képviselő úr maga is részt vesz a bemutatókon. Ez az alkalom összefog bennünket, s erősít a magyarságunkban” – nyilatkozta a Felvidék.ma-nak Kocsis.

Pósa Homoly Erzsó

Talpra magyar! Bellony László festménye alapján készült színes olajnyomat

Március idusa

Százhetven esztendeje reményt keltő volt 1849 márciusa. A forradalom kitörésének első évfordulójára Bem tábornok adta a legszebb ajándékot: csapataival 1849. március 11-én bevette Nagyszebent és sikeresen folytatta manővereit, hogy kiűzze Erdélyből a császári és a cári csapatokat.

A Délvidéken is javunkra fordult a hadi helyzet, s a honvéd főserg is készült a régóta tervezett tavaszi ellentámadásra.

Hogyan emlékeztek dicső eleink a forradalom kitörésének első évfordulójára? Erre vonatkozóan idézünk a nagy idők tanúinak visszaemlékezéseiből.

A kolozsvári 11. vörössipkás honvédzászlóalj egyik századosa, szigeti **Wass Pál** ez idő tájt Kolozsvárott teljesített szolgálatot hadfogadó tisztként. Március tizenötödike ünnepének megtartásáról így írt emlékirataiban: „15-d március. Ma, mint a múlt 1848-d év március 15-én újjászületett Magyar Szabadság évnapiján, egy szív- és lélekemelő innepélynek valék szemtanúja. Ugyanis az itten Kolozsvárt lévő magyar katonaság mind parádében a piacra kirukkolván, s a számtalan nép egybegyűlvén, előbb a piaci nagy templomban muzsikális nagy mise és Tedeum tartatott, aztán künn a szabad ég alatt ékesen szóló s e nagy naphoz illő beszédek tartattak, egyházi és katonai híres s tudós főemberek által. Az ünnepélyt bérekeszté a zászlóaljnak háromszoros tüzelése, és ugyanannyi éljen kiáltása a Hazáért, annak szabadságáért és a Honvédelmi

Bizottmány elnökéért (Kossuth Lajos) stb.; mely egész parádé alatt a temérdek nép a legnagyobb örömit s tökéletes meglepedésit jelölte ki. Estve pedig az egész város szépen ki volt világítva.”

Feleségének, Sissány Eliznek írt naplójában Karl August Graf zu Leiningen-Westerburg alt Leiningen – akit mi gróf Leiningen-Westerburg Károly honvédtábornokként tartunk számon – alezredes, a Damjanich-féle III. hadtest dandárparancsnoka az alábbiakat jegyezte fel e napról: „Azt hiszem, március 15-e volt, mikor Cibakházánál a Tisza jobbpartján táborba szállottunk, hogy másnap Kőrösnek induljunk. Már estefelé volt, mikor parancsot kaptam, hogy dandáromat állítsam talpra, mert Kossuth meg akarja szemlélni. Alkonyatkor jelent meg Damjanich, Vetter és sok tiszt kíséretében, ő gyalog, a többiek lóháton. Midőn jelentést tettem, Damjanichhoz fordulva kérdezte, ki vagyok. Nevem hallatára egy ideig nézett, aztán így szólt: Kezét ide, derék ember.

El sem képzelheted, minő nevetségesnek éreztem magamat, midőn ott állottam e minden komédiások legnagyobbja előtt; én, akinek a politikához semmi közöm, aki csak mint katona érzek és gondolkodom, nehezen tudtam beletalálni magam abba, hogy ennek a tollrágónak tisztelegjek. Őszintén meg kell vallanom, hogy azért jobb tulajdonságai iránt sem voltam vak; kevesen tudták úgy, mint ő, a beszéd hatalmával megindítani az embereket; tevékenysége új segéd-eszközök előállításában is rendkívüli. (...) Mind a négy zászlóaljhoz beszélt, mindig egyforma ügyesen, kitűnően utánozva a katonai stílust. Különösen szépen beszélt a Schwarzenbergékhez [vagyis a győri 19/III. sorgyalog zászlóaljhoz]. Fölhasználta a cibakházi eseményt, és rámutatott, hogy ott érettem, akit szeretnek, életüket tették kockára [az 1849. február 24-i cibakházi átkelő védelmekor Leiningen gróf császári fogságba esett, azonban derék katonái nem hagyták cserben magyarul alig tudó parancsnokukat és kiszabadították]. Mennyivel inkább kell utolsó csöpp vérünket is fölajánlani a hazának, melyet bizonyára még ezerszer forróbban szeretnek. (...) Sokan irigyelték ezt a különös kitüntetésemet, én bizony szívesen átengedtem volna bárkinek, mert nem voltam rajongó, és egyáltalán nem nagy barátja Kossuthnak.”

A márciusi ifjak egyike, **Vajda János** költő ekkoriban a jászberényi 24. fehérsipkás honvédzászlóalj őrmestereként szolgált, s maga is meghajolt Kossuth szónoki nagysága előtt. Erről tanúskodnak naplója sorai: „Láttam Debrecenben egy csapat [jászkunsági] Lehel-huszárt [mely ezred három százada később a komáromi védősereghez került], midőn felszerelve, táborba indultok előtt a kormányzói laknál felállították, s Kossuth (...) rövid beszédet intéze hozzájuk. Ezek közt már nem volt jurátus, aki tüzelje őket, egyszerű pusztai földműves vagy pásztorgyerekek s igen higgadt, csaknem hideg közönyösnek látszottak, aminek oka az is lehetett, hogy akkor állott a magyar ügy legrosszabbul (körülbelül februárban 1849.) és a leghívebbek is kezdtek elcsüggedni. Érdekes lélektani látvány volt, mint jött tűzbe egyszerre a csaknem holt tömeg (...) Ez egyszerű porlegények nem tudták, mivel, hogyan s mi által fejezzék ki fölindulásukat. Mint a villany, végigjárta az egész csapatot a kormányzó [Kossuth csak a trónfosztás után működött kormányzó-elnökként] szavainak gyújtó hatása. Az előbb oly csöndesen, mozdulatlan álló csapat egyszerre mozogni, valósággal rángatózni kezdett. Némelyik sarkantyúját döfte akaratlanul lova oldalába, mások kardjaikat nyújtogatták a levegőbe (...) volt, aki egyet káromkodott, kar-

dos öklével törülgetve szemeit, mások belekiáltottak, s mindegy feleltek a szónoknak, s szinte megkönnyebbültek, midőn a beszéd végén a tömeg éljenét túlharsoghatták.”

Nem szabad megfeledkeznünk egy másik március tizenötödikéről, amely a XX. századi magyar történelem egyik sorsdöntő eseményét jelentette és az 1945 utáni baloldali – és a mostani fősodratú – történetírás igyekezett – és ma is próbálja – elhallgatni vagy nevetséges módon tárgyalni.

Nyolcvan esztendeje, 1939. március 15-én a Wehrmacht bevonult Prágába és leradírozta a térképről Csehszlovákiát. Ekkor került először a történelem szemétdombjára ezen mesterségesen összerakott államalakulat, Tiso már előző nap kikiáltotta Szlovákia függetlenségét és így tett Kárpátalján Avgusztin Volosin.

A németek csak Szlovákiát ismerték el, Podkarpatszka Rusz esetében azonban vártak és ezt a soha vissza nem térő alkalmat használta ki a Magyar Királyság. Ekkor indult meg a Magyar Királyi Honvédség, hogy az első bécsi döntést követően hazatért Felvidék után fegyverrel vegye vissza ősi jussunkat. A honvédek három nap alatt birtokba vették Kárpátalját, akiket az ezeréves határokon barátként vártak Lengyelország katonái.

Ekkor a Fennvaló a tenyerén hordozott bennünket és a trianoni igazságtalanság egy része nyert jóvátételt.

A békés országgyarapítások kora 1941-ben zárult, visszakapott területeinkért kellett belépünk a második világháborúba, amelyet újra vesztesek oldalán fejeztünk be. A győztesek semmit sem tanultak korábbi hibáikból, így ismét magyarok millióit szakították le a nemzet testéről és a csonka hont a trianoni határok közé szorították.

Gondolhatnánk, a kommunizmus bukása utána változott a helyzet, de sajnos nem így van, az elszakított őshonos magyar nemzetrészek tagjai másodrendű állampolgárok, érvényben vannak a Beneš-dekrétumok, Kárpátalján puszkaporos a levegő, s hiába menetelnek a székelemek, a románok önszántukból sosem adnak nekik autonómiát, és hiába írta alá egymilliónál is több magyar a Minority SafePack kisebbségvédelmi kezdeményezést, Európa nyugati felét ez cseppet sem érdekli.

Elkeserednünk azonban nem szabad, hiszen zajlik a határok felett átívelő szellemi nemzetegyesítés, s akik hisznek Istenben, az egy és oszthatatlan magyar nemzetben, azok jól tudják, lehet ismét „csillagfordulás” és újra eljöhét a mi időnk, amint azt magyar történelmünk – például 1848/1849 és a két világháború közötti Magyarország – is bizonyítja!

A lengyel–magyar barátság nagy napja: találkozó a Vereckei-hágón, 1939. március 16-án

*Babucs Zoltán
(A szerző hadtörténész)*

Teremtsd tovább a világot!

Érezzük, minden nap megtapasztaljuk, energiákkal töltődik fel körülöttünk a természet.

Ébred az új élet, s ebbe a folyamatba szervesen illeszkedik be húsvét tanulsága is.

Akár a bibliai történetben, a világtörténelem egyik legdrámaibb eseménysorában.

Tizenketten a Mesterrel vacsorára gyűltek össze. Magabiztos, jókedvű társaság. Hogyisne, hiszen alig pár nappal előtte vonultak be diadalmasan Jeruzsálembe! Az ünnepekre összegyűlt tömeg királynak kijáró pompával fogadta a vezetőjüket!

Egyikük sem gondolta, hogy ez a vacsora az utolsó lesz.

Ott van a képben, központi helyen a főhős, Jézus. Sokan megszállottnak, önmagát mindenképpen feláldozni akarónak szeretnék láttatni. Ám nézzük csak meg, mennyire visszafogott, milyen mélyen fegyelmezett. Nem provokál, nem vitázik. Csendesen, de határozottan mondja el véleményét Pilátus előtt. A nép előtt, a főtanács előtt is szerény, de egyértelmű. Megfordult, hogyan fordult volna meg az ő fejében is a lehetőség sorsának fel nem vállalására, a könnyebbik út választására. Kazantzakisz, a híres görög író az Akinek meg kell halnia című regényében kísérletet is tesz rá, hogy Jézust levegye a keresztről, és a rómaiakkal s a zsidó főtanáccsal kiegyező átlagpolgárként éltesse vele tovább életét. A kísérlet persze zsákutcába jut, hiszen a rendkívüli lényt nem lehet tucatsors vállalására szorítani. Néhány kitérő után Kazantzakisz Krisztusa újból a keresztfán találja magát. Üzenet mindannyiunk számára: sorsunkat fel kell vállalnunk. „Mit is mondjak: Atyám, szabadíts meg ettől az órától? De hiszen éppen ezért az óráért jöttem!” (Jn. 12, 27.)

Ott van a képben Pilátus is, a reálpolitikus. Tudja, hogy az elébe vezetett Jézus ártatlan, ám nem akar miatta szembeszállni a főpapokkal. Azt hiszi, ha elvonul, ha mossa kezeit, ha azt mondja: csináljátok ezt az egészet nélkülem, akkor leteheti válláról a terhet. A valóság ennek épp a fordítottja: épp ezzel a magatartásával adja halálra az ártatlant.

Ott vannak a zsidó főpapok is. „Hogy merészel ez a fiatalember ellentmondani nekünk? Milyen joga merészel mást hirdetni, mint a mi igazságunkat?” – kérdezik, s nem haboznak a halálba küldeni őt.

Ott van Júdás is, az áruló. Ő a pénztárnok, az egyik legképzettebb tanítvány. Mai szóhasználatnál élve ő a közgazdász, a vállalkozó. S ő csalódik a legnagyobbat mesterében. Mást: világi megoldást, politikai lépéseket akart, s távolról sem azt kapta.

Nem fenyegetőzik, kemény alkat. Azonnal lép: csókkal árulja el azt, akit még pár órával azelőtt is mesterének tartott. Azt hiszi, ezzel a lépésével talán helyre tudja billenteni a szerinte félrecsúszott történetet. Naivitása határtalan, csak akkor döbben meg, mikor az események messze túlnőnek azon, amit ő elképzelt. Jézus halálát nem kívánta, ettől kétségbe esik.

És persze ott vagyunk a képben mindannyian, ott a Feszítsd meg!-et kiáltó nép. A tömegpszichózis jelenségét pedig megint csak egy zseniális író, Karinthy Frigyes fogalmazta meg a legteljesebben egyik legszebb novellájában, a Barabbás címűben. Egyenként mindenki úgy érzi, Jézust kellene szabadon bocsátatnia, de tömegként halálra adják őt.

Nagycsütörtök – az árulás, a vereség vagy a megfutamodás napja. Nagypéntek az áldozaté. Nagyszombat a döbönt várakozásé.

S ha itt megállt volna a történet, ugyanolyan reménytelen lenne az életünk, mint annak előtte volt. Értelmet mindennek a húsvét ad.

Mert erről szól az emberiség történelme is: hosszú távon nem győzhet az erőszak, a hazugság, az erkölcstelenség. Nem győzedelmeskedhet a kishitűség.

A Teremtő megtette a magáét. Most már rajtunk, mindannyiunkon a sor. Folytatni a Művet, a körülöttünk lévő világ továbbteremtését.

Csáky Pál